

Geologian tutkimuskeskuksen tilinpäätös vuodelta 2015

19.2.2016

Sisällysluettelo

1	Toimintakertomus	1
1.1	Johdon katsaus	1
1.2	Vaikuttavuus	3
1.2.1	Toiminnan vaikuttavuus	3
1.2.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	6
1.3	Toiminnallinen tehokkuus	6
1.3.1	Toiminnan tuottavuus	6
1.3.2	Toiminnan taloudellisuus	7
1.3.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	9
1.3.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	11
1.4	Tuotokset ja laadunhallinta	13
1.4.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	13
1.4.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	16
1.5	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	20
1.6	Tilinpäätösanalyysi	21
1.6.1	Rahoituksen rakenne	21
1.6.2	Talousarvion toteutuminen	22
1.6.3	Tuotto- ja kululaskelma	22
1.6.4	Tase	24
1.7	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	26
1.8	Arviointien tulokset	27
1.9	Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä	27
2	Talousarvion toteumalaskelma	28
3	Tuotto- ja kululaskelma	30
4	Tase	31
5	Liitetiedot	33
6	Allekirjoitukset	41

19.2.2016

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Johdon katsaus

Toimintakertomus perustuu ministeriön ja GTK:n välille vuosille 2012–2015 laaditun tulossopimuksen (TEM/2590/00.03.01.02/2012) yleiseen toteutumatarkesteluun. Kokonaisuutena tutkimuskeskuksen toiminta vastasi tulossopimuksen viimeisenä voimassaolovuonna hyvin yhteisesti sovittua tavoitteenasettelua.

TEM:n 'kasvun kärkialueet' (biotalous-cleantech-digitalisaatio) jalostuivat kesällä 2015 uuden hallitusohjelman sisällöiksi ja edelleen osaltaan hallituksen kärkihankkeiksi. Vastaavat painotukset näkyivät vahvasti myös GTK:n tavoitteenasettelun uudistamisessa. GTK:n toimintavuotta 2015 leimasivat muutokset ja uudistuminen: pääjohtajan vaihtuminen, laajasti henkilöstöä ja sidosryhmiä osallistava strategiaproessi sekä uuden toimintamallin ja organisaatorakenteen valmistelu. Kiivastahtinen muutosproessi huipentui loppuvuonna uuden strategian mukaisten tavoitteiden määrittelyyn ja uuden suunnittelukauden 2016–2019 tavoitesuunnitelmaan.

Vuodelle 2015 myönnetty talousarviorahoitus ja vuodelta 2014 siirtynyt määräraha huomioiden vuoden 2015 toimintamenorahoitus oli lähtötilanteessa 0,9 milj. euroa edeltävää vuotta pienempi ja 3,3 milj. euroa vuotta 2013 pienempi. GTK pyrki vastaamaan perusrahoituksen laskuun aktiivisella ulkopuolisen rahoituksen hankinnalla sekä toimintoja sopeuttamalla. Toimeksiantojen ja yhteisrahoitteisen tutkimuksen osalta onnistuttiin tavoitteiden mukaisesti. Viime vuosina GTK:n talous on säästötoimin saatu pidettyä jokseenkin tasapainossa supistuvasta toimintamenorahoituksesta ja pidemmällä aikavälillä syntyneestä rakenteellisesta rahoitusvajeesta huolimatta. Strategiaproessin aikana todettiin tarve reagoida talousarviorahoituksen alenevaan tasoon toimintamallin uudistamisella ja siihen kytkeytyvillä koko henkilöstöä koskevilla YT-neuvotteluilla. Proessin tuloksena päädyttiin irtisanomisiin ja vakinaisen henkilöstön määrän vähentämiseen noin 80 henkilöllä.

GTK on suunnannut toimintansa tulossopimuksen vaikuttavuustavoitteiden mukaisesti vastuullisen raaka-aine- ja energiahuollon sekä alueellisesti tasapainoisen kehityksen edistämiseen. Pääpaino oli koko tulossopimuskaudella mineraalivarat ja raaka-ainehuollon tulosalueella. Kestävän kaivannaisteollisuuden toimintaohjelmaan liittyen Kaivannaisalan tutkimusstrategia valmistui ja yhteiskunnalliseen viestintään panostettiin aiempaa vahvemmin. Kansainvälisten verkostojen vahvistaminen eteni merkittävästi ja kilpailtua tutkimusrahoitusta pystyttiin lisäämään. Toisaalta toimialan heikon suhdanteen ja metallien laskevien hintojen vuoksi etsintäyritysten ja investoijien asiakasaktiivisuus oli kotimaassa erittäin alhaisella tasolla.

Energiahuolto ja ympäristö -tulosalueen toiminnalla pyritään energian tuontiriippuvuuden vähentämiseen ja vähäpäästöisen tuotannon edistämiseen. Turvevarojen kartoitus, soiden luonnontilaisuusluokitus sekä menetelmäkehitys soiden rajaukseen toteutuivat tulostavoitteiden mukaisesti. Geoenergian hyödyntämistä sekä käytetyn ydinpolttoaineen turvallista loppusijoittamista palvelevan tutkimustoiminnan merkitys kasvoi vähitellen.

19.2.2016

Maankäyttö ja rakentaminen -tulosalueella pääpaino siirrettiin tarvelähtöisiin, yhteisrahoitteisiin hankkeisiin, joiden keskeisiä teemoja olivat yhdyskuntien kiviainekset ja vesihuolto sekä vesistöhaittojen ehkäiseminen. Strategiseen tavoitteen asetteluun kytkeytyvien geomallien kehitystyö saatiin käynnistymään CityGeoModel-hankkeessa.

Kehittämistoiminnan osalta vuotta 2015 leimasi tukipalvelujen suuret muutokset, kun GTK siirtyi sekä valtionhallinnon yhteisen KIEKU-ratkaisun käyttäjäksi että Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin asiakkaaksi. Asiakkaille näkyvimmit uudistukset saatiin aikaan GTK:n sähköisten palvelujen yhtenäistämällä.

Taloudellisesti laitoksen tulos oli kokonaisuutena hyvä. Tulokertymä säilyi vuoden 2014 tasolla ja toimintamenoja pienensi luonnollisesta poistumasta johtunut henkilöstömenojen aleneminen. Toimintamenojärärahasta siirtyi vuodelle 2016 yhteensä 2,8 milj. euroa. Maksullisen toiminnan tuotot (8,6 milj. euroa) kasvoivat edellisvuodesta merkittävästi. Suurimpana eränä olivat tuotot elinkeinoelämltä 5,3 milj. euroa ja toiseksi suurimpana eränä tuotot valtion virastoilta ja laitoksilta 3,1 milj. euroa. Näistä UM-rahoitteisten hankkeiden tuotot nousivat 3,0 milj. euroon, jossa on lisäystä 0,6 milj. euroa vuoteen 2014 verrattuna.

Maksullisen toiminnan kannattavuus säilyi tavoitteen ylittävällä tasolla. EU:n rahoituskauden vaihdos näkyy edelleen yhteisrahoitteisen toiminnan tuottojen (3,9 milj. euroa) lievänä laskuna, vaikka EU-tutkimusrahoituksen hankinnassa onnistuttiin tavoitteiden mukaisesti. Hankkeita käynnistyi mutta kaikki eivät edenneet toimintavuoden aikana aktiiviseen toteutusvaiheeseen. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus oli edellisvuosien tapaan tavoitetta korkeammalla tasolla (55,5 %). Henkilöressurssien käyttö (htv) toteutui ministeriön asettamien kehysten puitteissa.

Henkilöstörakenteen uudistaminen asiantuntijapainotteisemmaksi on ollut tavoitteena jo useita vuosia ja vuonna 2015 tehdyt irtisanomiset pyrittiin kohdistamaan tavoitteen mukaisesti. Tässä yhteydessä omana toimintana tehtävästä kalliönäytteenotosta luovuttiin kokonaan. Osaamistason syventäminen toteutui tavoiteltua hitaammin olemattomasta rekrytointivarasta johtuen, ja tavoitetta pystyttiin edistämään lähinnä henkilökohtaisten kehitymissuunnitelmien kautta.

GTK:n vaikuttavuustavoitteisiin ja vaikuttavuuden arviointiin liittyen käytiin vuoropuhelua ministeriön kanssa, ja ulkoinen arviointi (HMV PublicPartner) GTK:n toiminnan vaikuttavuuden kehittymisestä valmistui keväällä. Uuden tulossopimuskauden valmistelussa huomioitiin näiden prosessien esiin nostamia näkökohtia ja suosituksia.

Tulevaisuuteen ja erityisesti vuoteen 2016 katsottaessa huolta aiheuttaa pienentynyt perusrahoitus suhteessa kiinteisiin kustannuksiin. Tehdyistä henkilöstövähennyksistä huolimatta välttämättömien investointien ja rekrytointien sekä strategian edellyttämien uusien avauksien rahoittamisessa on vuonna 2016 todennäköisesti suuria haasteita. Laitoksen taloudellisen tuloksen säilyttäminen hyvällä tasolla ja kokonaisuuden kannalta välttämätön ulkopuolisen rahoituksen kasvattaminen ei ole helppoa heikon suhdanteen, vähenevän henkilömäärän ja alhaisen investointitason tilanteessa. Avainosaajien niukkuus ja henkilöstön ikääntyminen aiheuttavat edelleen työn epätasaista jakaantumista ja vaikeuksia vaativien

19.2.2016

projektien läpiviennissä. Jatkuva kulutusmenojen säästöohjelma vaikeuttaa jo perustehtävänkin toteuttamista ja erityisesti toiminnan strategista uudistamista.

GTK:n toimintavuosi 2015 oli monella tavalla poikkeuksellinen, suurten muutosten vuosi. Murrostilanteesta huolimatta vuotta voidaan pitää sekä tulossopimuksen tavoitteiden saavuttamisen että taloudellisen tuloksen kannalta onnistuneena. Vuoden 2016 osalta hyvää kokonaistulosta lähdetään tavoittelemaan uudella toimintamallilla ja vahvalla asiakaslähtöisellä asenteella sekä henkilöstön motivoinnilla.

1.2 Vaikuttavuus

1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on asettanut tulossopimuksessa GTK:n vaikuttavuustavoitteet seuraavasti:

1. Mineraaliala vahvistuu osana elinvoimaista kestävän kehityksen taloutta.
2. Kestävien energiaratkaisujen käyttöönottomahdollisuudet paranevat.
3. Yhdyskuntien raaka-ainehuollon ja maankäytön suunnittelun edellytykset paranevat.
4. Geologinen tieto ja asiantuntemus laajasti yhteiskunnan kehityksen tukena.
5. Mineraaliset luonnonvarat osaksi globaalien kehityshaasteiden ratkaisua.

GTK tutkimuslaitosroolin mukaisesti vaikuttavuus syntyy pääosin pitkällä aikajänteellä, ja se voidaan kuvata kahtena komponenttina. Toiminnan tulosten konkreettinen lisäarvo syntyy suorasta asiakasvaikuttavuudesta ja lisäarvosta asiakkaan/hyödynsaajan arvoketjuun. GTK:n roolillinen tuki taas liittyy arverkostojen toimintaan, päätöksentekoon ja pitkän aikavälin yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen. Esimerkkeinä jälkimmäisestä voidaan käyttää kehittämisverkostojen toimintaa, yritysten toimintaympäristön kehittämistä, tietoinfrastruktuurien toimivuutta tai vaikutusta viennin edistämiseen kansainvälisen toimintamme kautta.

Tulossopimuksen mukaisesti ulkoinen arviointi (HVM PublicPartner) GTK:n toiminnan vaikuttavuuden kehittymisestä valmistui keväällä 2015. Kokonaisuutena vaikuttavuusalueittainen raportti arvioi GTK:n kyenneen vahvistamaan vaikuttavuuttaan. GTK:n kykyyn tuottaa korkeatasoisia tutkimustuloksia ja asiakaslähtöisiä palveluja vaikuttavat keskeisesti osaamisen ja asiantuntemuksen taso, tietoineistojen laatu ja käytettävyys sekä organisaation yhteistyökyky.

GTK:n toiminta ja tulokset vastasivat myös vuonna 2015 hyvin tulossopimuksen vaikuttavuustavoitteisiin. Merkittävästä panostuksesta johtuen GTK:n toiminnan yhteiskunnallinen merkitys ilmenee selkeimmin **vaikuttavuustavoitteen 1:n** alueella. GTK:n tuottama tieto mineraalivarannoista ja -potentiaalista vahvistaa yritystoiminnan edellytyksiä ja edistää investointeja Suomeen. Mineraaliala on edelleen toiminnan keskeinen painopistealue, ja GTK edistää Green Mining -konseptin ja siihen liittyvien palvelujen kehittymistä ja tavoittelee eurooppalaista huipputasoa mineraalivarojen ja niiden kestävän käytön asiantuntijana.

19.2.2016

Kestävän kaivannaisteollisuuden toimintaohjelmaan liittyen valmistui GTK:n vetovastuulla Kaivannaisalan tutkimusstrategia, viestintään panostettiin (mm. Kaiva.fi-portaali) tavoitteiden mukaisesti, ja GTK osallistui merkittävästi kaivosten YVA-oppaan toteuttamiseen. Yhteistyö TUKES:in kanssa tiivistyi yhteistyöryhmässä sovittujen tavoitteiden mukaisesti ja se keskittyi malmiaineistojen saatavuuden parantamiseen.

GTK panosti kestävän kaivosteollisuuden edelläkävijyyttä edistäviin ohjelmiin. GTK toimii ydinpartnerina alkuvuonna 2015 perustetussa vahvassa EIT Raw Materials -konsortiossa, jossa on mukana yli 100 toimijaa teollisuudesta, yliopistoista ja tutkimuslaitoksista. GTK:n Green Mining -tutkimusohjelmatoiminta (TEKES) oli edelleen aktiivista ja hankesalkku on merkittävä kattaen koko kaivostoiminnan elinkaaren. GTK onnistui kohtuullisesti myös Suomen Akatemian mineraalialalle suunnatuissa hankehauissa.

Mineraalivarojen tutkimukseen ja kartoitukseen liittyvän GTK:n toimintamallin uudistamista jatkettiin. Suomen nikkeli- sinkki-, kulta- ja fosforivarantojen kokonaisarviointit valmistuivat ja osoittavat hyvän etsintäpotentiaalin. Esimerkkinä potentiaalista on fosfori; EU:n fosforivarannot ovat pienet ja unioni on täysin riippuvainen tuonnista (yli 90 %). EU:n sisällä fosforia tuotetaan ainoastaan Suomessa ja GTK:n selvityksen mukaan maamme fosforivarannot ovat suuret, yhteensä noin 2,4 miljardia tonnia. Potentiaalista ja selvityksistä huolimatta, toimialan heikon suhdanteen ja metallien laskevien hintojen vuoksi, investoijien aktiivisuus oli kuitenkin ennätyksellisen alhaisella tasolla, mikä heijastui myös etsintä- ja kaivosyriyten maksullisen palvelutoiminnan kysyntään.

GTK:n asiantuntemuksen arvostus keskeisimmällä vaikuttavuusalueellaan oli edelleen hyvällä tasolla, josta osoituksena voidaan pitää yhteisrahoitteisen tutkimustoiminnan aktiivisuutta ja hyvää sidosryhmäpalautetta.

GTK jatkoi energiasektorilla (**vaikuttavuustavoite 2**) toimintaansa energiaomavaraisuuden vahvistamiseksi ja vähäpäästöisen energiatuotannon lisäämiseksi. Ydinlaitosten ja käytetyn ydinpolttoaineen turvallista sijoittamista tukeva tutkimus jatkui kansainvälisenä yhteistyönä ja voimayhtiöiden toimeksiantoina.

Toiminnan painopiste oli voimavarojen käytön osalta edelleen turvevarojen kartoituksessa, jonka tulokset julkistetaan turvetuottajien käyttöön – yli 90 % tuotannossa olevista alueista on alun perin GTK:n inventoimia. Soiden luonnontilaisuusluokitus sekä menetelmäkehitys soiden rajaukseen etenivät TEM:n asettamien tavoitteiden mukaisesti. Uusittuun verkkopalveluun tuotiin suokohtaista ja alueellista tietoa teollisesti hyödynnettävistä turvevarannoista, soiden luonnontilaisuusluokituksesta sekä soiden käyttöön liittyvistä rajoitteista.

Keski-Suomen maakunnan alueella toteutettu geoenergiaselvitys on tärkeä osa valtakunnallista geoenergiapotentiaalin arviointia. Se tuotti tutkimustietoa geoenergian käytön edistämiseksi ja uusien energialinjauksien pohjatiedoksi. Maalämpöpumppuinvestoinnit Suomessa vuonna 2015 olivat edelleen merkittäväällä noin 200 milj. euron tasolla. Toimeksiantoina tehtävät maa- ja kalliolämpötutkimukset jatkuivat ja tuottivat mittauksen ja

19.2.2016

mallinnuksen avulla hybridiratkaisuihin kustannussäästöjä sekä rakentamis- että käyttövaiheessa.

Yhdyskuntien suunnittelua tukeva toiminta (**vaikuttavuustavoite 3**) toteutui vuonna 2015 pääosin hyödynsaajien kanssa yhteisrahoitteisesti toteutetuissa hankkeissa, joissa tuotettu tieto saatiin välittömästi hyödynnettäväksi. Pohjarakentamiseen liittyvät aineistopalvelut (pohjatutkimustiedot, taustapitoisuustiedot) mahdollistavat merkittävän systeemitason tehostumisen; olemassa olevan geologisen osaamisen ja kerätyn tiedon hyödyntäminen voi tuoda vuositasolla kymmenien miljoonien eurojen kustannussäästöt. Resurssien käytön pääpaino kohdistui pohjavesialueiden rakennekartoituksiin vesihuoltoratkaisujen tukemiseksi, vesistöhaittoja aiheuttavien happamien sulfaattimaiden yleiskartoitukseen sekä tietopalvelujen kehittämiseen.

Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan Poski-ohjelmassa selvitettiin kiviaineshuollon ja pohjavesivarojen hyödyntämisen yhteensovittamista. Strategisesti tärkeä ja uusia mahdollisuuksia avaava kaupunkimallien geomallien kehitystyö käynnistyi CityGeoModel-hankkeen saatua rahoitusta ”6-aika”-ohjelmasta.

Pohjavesialueiden rakennekartoitukset ja happamien sulfaattimaiden yleiskartoitus toteutettiin yhteisrahoitteisina hankkeina. Happamien sulfaattimaiden yleiskartoituksen valmistuminen viivästyi lievästi vesienhoidon toteutusohjelman tavoiteaikataulusta (2015), mutta valmistuu Pohjalahden valuma-alueen osalta 2016 aikana.

Vaikuttavuustavoite 4 (Geologinen tieto ja asiantuntemus laajasti yhteiskunnan kehityksen tukena) kytkeytyy suoraan digitalisaation edistämiseen, julkisen tiedon käytön esteiden poistamiseen sekä investointihalukkuuden vahvistamiseen. Toimintavuonna jatkettiin GTK:n tiedon saatavuuden ja laadun parantamista paikkatietolain vaatimusten ja julkisen sektorin tietopolitiikan mukaisesti. GTK:n asiantuntijapanos oli jatkuvasti vahva toimialaa koskevissa kansallisissa työryhmissä sekä tietoinfrastruktuurien vahvistamisessa (esim. MMM/PATINE, Paikkatietoverkosto, Paikkatiedot palveluväylässä).

EU-tasolla osallistuttiin (EuroGeoSurveys jäsenyyden kautta) geologiaa ja mineraalivaroja koskevien tietosisältöjen ja -mallien sekä tietotuotemääritysten täsmentämiseen useiden INSPIRE teemojen osalta. GTK oli päävastuullisena mineraalivaroja koskevassa teemassa. Kotimaassa INSPIRE tietotuotemääritykset jatkuivat TEM:n toimeksiannon mukaisesti.

GTK:n aineistopalvelujen sähköistäminen eteni ja useita uusia rajapintapalveluja avattiin. Yhteistyö TUKES:in kanssa keskittyi malmiaineistojen saatavuuden parantamiseen. GTK:n tietopalvelujen arvostus asiakkaiden piirissä heijastui kanadalaisen Fraser Instituutin alkuvuodesta 2015 julkaistussa kokonaisarvioinnissa: tarjoamamme malmitietoaineisto on toistuvasti arvioitu hyödynnettävyydeltään parhaaksi - näin myös vuonna 2014. Toisaalta GTK:lta odotetaan yhä kehittyneempiä digitaalisia palveluita ja nopeampaa uudistumista tiedontuottajana (tarkentuvat kohdealueet, automatisoituva tiedonkeruu).

Tutkimuslaitoksena GTK tarjoaa asiantuntemustaan, aineistoja ja laitekantaansa myös eri yhteiskunnan toimijoiden ja erityisesti yliopistojen kanssa tehtävän yhteistyön käyttöön.

19.2.2016

Aktiivisuus geologisen tiedon ja osaamisen jakamiseksi poliittisen ja kansalaiskeskustelun pohjaksi vahvistui. Aktiivisuuden tehokkaampi kohdentaminen edellyttää viestinnällisen asiantuntijajapanoksen ja vaikuttajan roolin määrittämistä yhtenäisellä, yhteiskuntaa hyödyttävällä tavalla. Merkittävää yhteiskunnallista vaikuttavuutta edustivat osaltaan GTK:n laatimat, usein laajat ja monitahoiset asiantuntijalausunnat erilaisia lupakysymyksiä ja kaavoitusta koskien.

GTK jatkoi integroitumistaan Suomen kehityspolitiikan toteutukseen keskeisenä kumppaninaan ulkoasiainministeriö ja TEM TeamFinland partnerit. GTK edisti luonnonvarojen hyödyntämisen kytkemistä osaksi globaalien kehityshaasteiden ratkaisua (**vaikuttavuustavoite 5**) monilla tavoin.

Investointihalukkuuden ylläpito tai nostaminen kehittyvissä maissa sisältää kohdemaan kyvykkyyden vahvistamista ('Capacity building'), kontaktien ja informaation jakamista ('Matchmaking') sekä innovaatio ja tutkimustoiminnan integroimista. Vientiprojektitoiminnan viitekehystenä on jo vuosia käytetty 'Minerals for Development' (M4D) -konseptia, joka laajasti edistää luonnonvarojen kestävästä käytöstä ja hyvää hallintoa kehittyvissä maissa. Osaamisen ja tietopohjan rakentaminen luo perustaa myös maankäyttöön, vesikysymyksiin ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvien kehityshaasteiden ratkaisemiselle.

GTK:n vientiprojektitoiminnan yhteyksiä yritysten vientiponnisteluihin pyrittiin tiivistämään. Lisääntyvää yhteistyötä on syntymässä tietoratkaisujen, ruokaturvan ja laajojen eri luonnonvarojen yhdistävien kokonaisuuksien suunnitteluun. Konkreettina uutena avauksena oli EIT-RM-vientistrategian valmisteluun vaikuttaminen (EIT-RM / Gateway) ja mahdollisten rahoituskanavien valmistelu.

1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Ei raportoitavaa.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

1.3.1 Toiminnan tuottavuus

Kokonaisvaltainen tuottavuuden parantaminen kuuluu olennaisena osana GTK:n toiminnan kehittämiseen. Käytännössä prosessien kehittäminen, digitalisaatio ja ydintoimintaan keskittyminen ovat tuottavuuden ja tehokkuuden kehittämisen tärkeimmät komponentit. Uuden strategian myötä digitalisaatio nousi aiempaa vahvemmin esiin koko toimintaa leikkaavan uudistamisen punaisena lankana.

GTK toteuttaa kokonaisarkkitehtuurin (KA) ja prosessikartan ohjaamina **toimintaprosessien** jatkuvaa kehittämistä. Tiedonkeruuprosessien kehittäminen pyrkii kustannustietoisuuden (panos/tuotos) edistämiseen ja hyödyntää uusia tutkimus- ja tiedonhankinnan teknologioita. Uusi tiedonohjaussuunnitelma muodostaa pohjan asianhallinnan vaiheittaiselle käyttöönotolle (TEM:n tuottavuusraha myönnetty).

19.2.2016

Tukipalvelujen uudistamisessa 2015 oli merkittävä vuosi. Teknisten palvelujen osalta tehtiin päätös omasta kallionäytteenotosta luopumisesta ja siirtymisestä ostopalvelujen käyttäjäksi. Mittauspalvelut organisoitiin 2016 alusta osaksi geofysiikan kokonaisuutta.

GTK siirtyi toimintavuonna sekä valtionhallinnon yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon KIEKU-ratkaisun käyttäjäksi että Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin asiakkaaksi. Muutosten tuottavuushyödyt toteutuvat pitkällä aikavälillä synergian ja työnjaon selkiytyessä. Loppuvuodesta GTK uudisti vuosisuunnitteluun ja raportointiin liittyviä sisäisiä käytäntöjään merkittävästi aiempaa kevyemmiksi ja tarkoituksenmukaisemmiksi. Parantuneiden etäyhteyksien hyödyntämiseen pohjaavan työkuulttuurin vahvistuminen tehostaa työajan käyttöä ja pienentää matkakustannuksia.

1.3.2 Toiminnan taloudellisuus

GTK:n tulosalueet ovat mineraalivarat ja raaka-ainehuolto, energiahuolto ja ympäristö sekä maankäyttö ja rakentaminen. Henkilötyövuosien ja kustannusten jakautumat tulosalueittain vuosina 2013, 2014 ja 2015 on esitetty taulukoissa 1 ja 2. Taulukoissa on esitetty myös tulosalueisiin liitettyjen tutkimusohjelmien henkilötyövuosi- ja kustannusluvut. Tutkimusohjelmat koostuvat t&k-hankkeista ja tiedonkeruuhankkeista.

Sekä henkilötyövuosien että kustannusten jakautumisissa mineraalivarojen ja raaka-ainehuollon osuus oli edelleen suurempi kuin kahden muun tulosalueen osuudet yhteensä, vaikka henkilötyövuosien ja kustannusten väheneminen GTK:ssa painottui vuonna 2015 tälle tulosalueelle. Mineraalipotentialin tutkimusohjelmassa henkilötyövuosikertymä väheni selvästi budjettirahoitteisessa toiminnassa, sen sijaan yhteisrahoitteisen toiminnan henkilötyövuodet olivat suuremmat kuin edellisenä vuotena ja maksullinen toiminta pysyi samalla tasolla kuin vuonna 2014. Mineraalipotentialin kustannukset vähenivät ja vähennys kohdistui budjettirahoitteiseen toimintaan. Henkilötyövuosikertymän ja kustannusten väheneminen johtui laajojen budjettirahoitteisten mineraalipotentialin arviointiin liittyvien hankkeiden päättymisestä ja supistumisesta. Ekotehokas kaivostoiminta -tutkimusohjelman henkilötyövuosikertymä kasvoi hieman vuoteen 2014 verrattuna kasvun painottuessa yhteisrahoitteiseen toimintaan. Ekotehokkaan kaivostoiminnan kustannukset pysyivät samalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin, mutta tutkimusohjelman suhteellinen osuus kasvoi hieman.

Energiahuolto ja ympäristö -tulosalueella sekä henkilötyövuosikertymät että kustannukset vähenivät hieman vuonna 2015, mutta niiden suhteellinen osuus kasvoi kuitenkin vähän. Energia-tutkimusohjelmassa henkilötyövuodet ja kustannukset vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna ja vähennys painottui maksulliseen toimintaan, jossa IKI-yhteistyöhanke päättyi. Merigeologia ja globaalimuutos -tutkimusohjelmassa henkilötyövuodet ja kustannukset jatkoivat kasvuaan. Tutkimusohjelman kasvu kohdentui maksulliseen toimintaan.

Maankäyttö ja rakentaminen -tulosalueen henkilötyövuosikertymät ja kustannukset olivat pienemmät kuin vuonna 2014, mutta tulosalueen suhteellinen osuus pysyi suunnilleen samalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. Yhdyskuntarakentaminen-tutkimusohjelmassa tapahtui vähennystä sekä henkilötyövuosissa että kustannuksissa. Vähennys painottui

19.2.2016

budjettirahoitteiseen ja yhteisrahoitteiseen toimintaan maksullisen toiminnan kasvaessa vähän. Pohjavesi ja kiviainekset -tutkimusohjelman henkilötyövuosikertymät ja kustannukset sen sijaan lisääntyivät ja kasvu tapahtui budjettirahoitteisessa toiminnassa.

Taulukko 1: Henkilöstö tulosalueittain vuosina 2013, 2014 ja 2015

Tulosalueet	HTV:t					
	2013	%	2014	%	2015	%
Mineraalivarat ja raaka- ainehuolto	346.1	58.4	326.9	57.9	300.9	56.4
- Mineraalipotentiali	234.9	39.6	223.0	39.5	193.2	36.2
- Ekotehokas kaivostoiminta	111.2	18.8	103.9	18.4	107.7	20.2
Energiahuolto ja ympäristö	119.4	20.2	119.8	21.2	117.0	21.9
- Energia	107.9	18.2	106.0	18.8	102.0	19.1
- Merigeologia ja globaalimuutos	11.5	2.0	13.8	2.4	15.0	2.8
Maankäyttö ja rakentaminen	126.7	21.4	117.7	20.9	115.5	21.7
- Yhdyskuntarakentaminen	49.4	8.3	46.2	8.2	36.6	6.9
- Pohjavesi ja kiviainekset	77.3	13.1	71.5	12.7	78.9	14.8
YHTEENSÄ	592.2	100.0	564.4	100.0	533.4	100.0

Taulukko 2: Kustannukset tulosalueittain vuosina 2013, 2014 ja 2015

Tulosalueet	Kustannukset milj. euroa					
	2013	%	2014	%	2015	%
Mineraalivarat ja raaka- ainehuolto	30.9	59.2	29.3	57.8	27.5	57.2
- Mineraalipotentiali	21.1	40.4	19.9	39.4	18.0	37.4
- Ekotehokas kaivostoiminta	9.8	18.8	9.4	18.4	9.5	19.8
Energiahuolto ja ympäristö	10.4	20.1	10.8	21.4	10.5	22.0
- Energia	9.2	17.7	9.4	18.5	8.4	17.7
- Merigeologia ja globaalimuutos	1.2	2.4	1.4	2.9	2.1	4.3
Maankäyttö ja rakentaminen	10.8	20.7	10.5	20.8	10.0	20.8
- Yhdyskuntarakentaminen	4.0	7.8	4.0	7.9	3.2	6.6
- Pohjavesi ja kiviainekset	6.8	12.9	6.5	12.9	6.8	14.2
YHTEENSÄ	52.1	100.0	50.6	100.0	48.0	100.0

19.2.2016

1.3.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 8,7 milj. euroa ja ylittivät ministeriön asettaman tavoitteen (6,5 milj. euroa) 2,2 milj. eurolla. Tuotot olivat 0,5 milj. euroa (6,1 %) vuoden 2014 tuottoja suuremmat. Maksullisen toiminnan ylijäämä oli 842 000 euroa, joten tavoite 455 000 euroa ylitettiin. Myös maksullisen toiminnan kannattavuustavoite (7 %:n ylijäämä tuotoista) ylitettiin. Toteutunut ylijäämäprosentti oli 9,7 (vuonna 2014 7,6).

Maksullisen toiminnan osuus GTK:n henkilötyövuosista oli 46,3 henkilötyövuotta (tehollista työaika, 48,6 henkilötyövuotta vuonna 2014). Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 4,7 %. Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset kasvoivat 3,6 %. Kannattavuus lisääntyi, koska tuotot kasvoivat suhteellisesti kustannuksia enemmän.

Eniten tuottoja kertyi elinkeinoelämältä, 5,3 milj. euroa (5,4 milj. euroa v. 2014). Suurin yksittäinen tulontuottaja oli GTK Mintec 2,7 milj. euron tuloilla. Tuotot valtion virastoilta ja laitoksilta nousivat 3,1 milj. euroon ja koostuivat lähinnä UM:n rahoittamista vientiprojekteista. UM:n rahoituksella toteutettavien hankkeiden määrä väheni, hankkeita oli käynnissä 10 kappaletta (16 kappaletta v. 2014), joista IKI-hankkeita oli 7 kpl. Tuotot UM:ltä kuitenkin lisääntyivät 3,0 milj. euroon (vuonna 2014 2,4 milj. euroa). Suurimpia UM:n rahoittamia hankkeita olivat suorina toimeksiantoina toteutetut hankkeet Afganistaniin, Kirgisiaan ja Tadjikistaniin. Kiekuun siirtymisen aiheuttamat tilien muutokset hankaloittavat vertailua edelliseen vuoteen.

19.2.2016

Taulukko 3: Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2015

(1000 euroa)	Vuosi 2015 toteutuma	Vuosi 2015 tavoite	Vuosi 2014 toteutuma	Vuosi 2013 toteutuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	8 563	6 500	8 073	7 221
Maksullisen toiminnan muut tuotot	95		84	90
Tuotot yhteensä	8 658	6 500	8 157	7 311
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	587		417	201
Henkilöstökustannukset	3 393		3 534	3 234
Vuokrat	86		78	77
Palvelujen ostot	737		776	734
Muut erilliskustannukset	801		748	722
Erilliskustannukset yhteensä	5 604		5 553	4 968
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	1 579		933	711
Poistot	81		128	123
Korot	2		3	4
Muut yhteiskustannukset	550		919	820
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 212		1 983	1 658
Kokonaiskustannukset yhteensä	7 816	6 045	7 536	6 626
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot - kustannukset)	842	455	621	685
Ylijäämä % tuotoista	9,7 %	7,0 %	7,6 %	9,4 %
Tuotot % kustannuksista	111	108	108	110

Työllisyysvaroja ei ole käytetty maksulliseen toimintaan vuonna 2015.

Vaihto-omaisuus on arvostettu jälleenhankintahintaan, joten sen osalta korkokantana on käytetty reaali-korkoa. Käyttöomaisuus on arvostettu alkuperäiseen hankintahintaan, joten korkokantana on käytetty nimelliskorkoa.

19.2.2016

1.3.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 3,9 milj. euroa eli 0,6 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2014. Yhteisrahoitteisen toiminnan kokonaiskustannukset olivat 6,9 milj. euroa (vuonna 2014 7,5 milj. euroa). Kustannusvastaavuus (tuotot prosenttia kokonaiskustannuksista) heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna ja oli 55,5 % (vuonna 2014 59 %). Asetettu kustannusvastaavuustavoite 50 % kuitenkin ylitettiin. Toiminnasta jäi GTK:n omin budjettivaroin katettavaksi 3,1 milj. euroa samoin kuin vuonna 2014.

Kustannusvastaavuuden heikkenemiseen vaikuttivat muutokset yhteisrahoitteisten hankkeiden rahoituskanavissa. EU-rahoitteisessa toiminnassa rakennerahastohankkeiden suhteellinen osuus jatkoi kasvuaan, muun yhteisrahoitteisen toiminnan osalta TEKES:n ja Suomen Akatemian rahoittamien hankkeiden suhteellinen osuus kokonaisuudesta laski.

Yhteisrahoitteisen toiminnan henkilötyövuosikertymä oli 46,5 (tehollista työaikaa, 52,2 henkilötyövuotta vuonna 2014). Osuus ydintoiminnan henkilötyövuosikertymästä oli 18,7 % (19,1 % v. 2014), joten vuodelle 2015 asetettu tavoite 18 prosenttia ylitettiin.

Yhteisrahoitteisen toiminnan hankkeiden lukumäärä oli 98 kpl (92 kpl vuonna 2014), joten tavoite 95 kpl saavutettiin.

EU-rahoitteinen toiminta vähentyi. Hankkeita oli käynnissä 36 kpl (37 kpl vuonna 2014). EU-hankkeisiin tehtyjen henkilötyövuosien määrä (tehollinen työaika) laski selvästi ja oli 16,4 henkilötyövuotta (24,9 henkilötyövuotta vuonna 2014) ja tuottoja saatiin yhteensä 1,5 milj. euroa (1,9 milj. euroa vuonna 2014). Lasku johtuu uuden rahoituskauden aloituksesta, uudet hankkeet eivät vielä vuoden 2015 aikana saavuttaneet aktiivisinta toteutusvaihettaan. Hankevalmistelu on sen sijaan ollut aktiivista. EU-hankkeista eniten oli EAKR-hankkeita, 23 kpl (24 vuonna 2014) Komission rahoittamia puiteohjelmahankkeita oli käynnissä 6 kpl. ENPI-ohjelma päättyi, eikä uutta vastaavaa rahoitusinstrumenttia ole uudella rahoituskaudella toistaiseksi perustettu. EU-hankkeista eniten tuottoja kerryttivät vuonna 2015 EURARE, FAME ja EAKR Keveys.

Muun yhteisrahoitteisen toiminnan hankkeille tehtyjen henkilötyövuosien määrä kasvoi edellisvuodesta ja oli 30,1 (23,3 htv v. 2014), mutta tuotot pysyivät samalla tasolla, 2,3 milj. euroa. Muista yhteisrahoitteisista hankkeista merkittävän osan muodostivat Tekesin rahoittamat julkisen tutkimuksen hankkeet, joita vuonna 2015 oli käynnissä yhteensä 13 kpl (15 kpl vuonna 2014). Tekes-rahoitteisten hankkeiden tuotot olivat 0,8 milj. euroa (1,5 milj. euroa vuonna 2014). Suomen Akatemian hankkeiden osuus kasvoi selvästi ja niitä oli vuonna 2015 käynnissä 9 kpl ja tuottoja kertyi 0,4 milj. euroa (0,1 milj. euroa vuonna 2014).

GTK osallistui monipuolisesti EU- ja muuhun yhteisrahoitteiseen toimintaan GTK:n strategisten tavoitteiden mukaisesti. Yhteisrahoitteinen toiminta on samalla edistänyt GTK:n verkostoitumista GTK:n tulostavoitteiden mukaisesti sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

19.2.2016

Taulukko 4: Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2015

(1000 euroa)	Vuosi 2015 toteutuma	Vuosi 2015 tavoite	Vuosi 2014 toteutuma	Vuosi 2013 toteutuma
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	1 888		2 339	2 570
EU:lta saatu rahoitus	429		519	512
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	1 536		1 585	1 468
Maksullisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	3 853		4 443	4 550
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	121		109	91
Henkilöstökustannukset	3 310		3 770	3 867
Vuokrat	130		117	97
Palvelujen ostot	592		828	1 036
Muut erilliskustannukset	566		581	673
Erilliskustannukset yhteensä	4 719		5 405	5 764
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	1 588		1 000	880
Poistot	82		138	152
Korot	2		3	5
Muut yhteiskustannukset	553		985	1 014
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 225		2 126	2 051
Kokonaiskustannukset yhteensä	6 944		7 531	7 815
OMARAHOITUSOSUUS				
(tuotot - kustannukset)	-3 091		-3 088	-3 265
Kustannusvastaavuus, %	55,5 %	50,0 %	59,0 %	58,2 %

Työllisyysvaroja ei ole käytetty yhteisrahoitteiseen toimintaan vuonna 2015.

Vaihto-omaisuus on arvostettu jälleenhankintahintaan, joten sen osalta korkokantana on käytetty reaali-korkoa. Käyttöomaisuus on arvostettu alkuperäiseen hankintahintaan, joten korkokantana on käytetty nimelliskorkoa.

19.2.2016

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Suoritteiden ja aikaansaatujen julkishyödykkeiden tarkastelu perustuu tulossopimuksessa asetettujen sanallisten ja tunnuslukuina esitettyjen tavoitteiden toteutumavertailuun (taulukot 5 ja 6).

Taulukko 5: Toiminnallinen tuloksellisuus, sanalliset tavoitteet ja toteutumatiiedot

TAVOITTEET 2015 (2012–2015)	TOTEUTUMA 2015
<p>Luonnonvarojen pitkäjänteinen arviointitoiminta luo mahdollisuuksia mineraalisten raaka-aineiden sekä turve-, kiviaines- ja pohjavesivarojen hyödyntämiselle.</p>	<p>Tavoitteenmukainen toiminta.</p> <p>Toiminnan painopisteet valittu yhteiskunnan lyhyen ja keskipitkän aikavälin tarpeiden mukaisesti: alueelliset kiviainesselvitykset, rikastustekniset koetehdasajot, malmipotentialiennusteet, uudet tulkinnat sekä muut raportit, turvevarojen kartoitus ja pohjavesialueiden geologiset rakenneselvitykset.</p> <p>Maastotoimintaa päätettiin supistaa osana laitoksen säästöohjelmaa GTK:n omaan rahoitukseen perustuvassa toiminnassa (mineraalivarojen arviointi).</p> <p>Keskeisiä tuloksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suomen nikkeli- sinkki-, kulta- ja fosforivarantojen kokonaisarviointit, ja Pohjanmaan litium-tutkimusten yhteenveto valmistuivat osoittaen hyvää etsintäpotentiaalia näille kaikille mineraaleille. - Turvevarojen kartoituksen kohdentaminen teollisuuden tarpeiden mukaisesti (turvetta käyttävän teollisuuden raaka-ainevarojen saannin turvaaminen). - Harjualueiden rakenneselvityksiä useista kohteista pohjavesi- ja kiviaineshuollon tueksi. - Kiviainesten tilinpitopalvelun kehitystyö edistynyt yhteistyössä ympäristöhallinnon kanssa.
<p>GTK luo ratkaisuja ja teknologiaa ekotehokkaalle kaivostoiminnalle ja energiatuotannolle.</p>	<p>Tavoitteenmukainen toiminta.</p> <p>Painopiste malmin rikastusteknisissä tutkimuksissa ja etsintäinnovaatioissa sekä geoenergian hyödyntämisratkaisujen kehittämisessä.</p> <p>Keskeisiä tuloksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vahva osallistuminen Tekesin Green Mining-tutkimusohjelmaan (yhteensä 12 hanketta v. 2015) - Uusille kotimaisille ja ulkomaisille malmityypeille luotu rikastusteknisiä ratkaisuja pääosin maksullisina toimeksiantoina (GTK Mintec:n tulot 2,65 ja muut toiminta 0,435 milj.euroa, yhteensä ~3,0 milj. €). - Keski-Suomesta on tehty geoenergiapotentialikartoitus
<p>GTK edistää luonnonvara- ja mineraalipolitiikkaa, sen vahvistumista ja kansainvälistymistä sekä tukee ministeriötä kehittämistyössä.</p>	<p>Tavoitteenmukainen aktiivinen toiminta.</p> <p>GTK edisti kaivostoiminnan hyväksyttävyyttä (Kaiva-portaali ja SAM-projekti).GTK oli yhtenä ydinpartnerina EIT KIC</p>

19.2.2016

	<p>RawMaterials –konsortion valmistelussa. Vahva osallistuminen Tekesin Green Mining -ohjelmaan ja H2020-ohjelmaan jatkui seurantajaksolla.</p> <p>Keskeisiä tuloksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - RM konsortio voitti EIT:n innovaatioyhteisön statuksen - Kaivannaisalan tutkimusstrategia valmistui GTK:n vetovastuulla. - Kaivosten YVA-opas valmistui.
<p>Geologisten aineistojen kuvaustiedot ja palvelut valmistuvat EU:n paikkatiedodirektiivin asettamien tavoitteiden mukaisesti.</p>	<p>Tavoitteidenmukainen toiminta.</p> <p>Keskeisiä tuloksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minerals4EU-hankkeessa on valmistunut kansainvälisten INSPIRE-vaatimusten mukainen Minerals4EU-tietotuote. - Kansalliset geologiset EU:n paikkatiedodirektiivin (INSPIRE) mukaiset kuvaustiedot ja palvelut saatavissa MML:n Paikkatietoikkunassa ja rajapintapalveluna (http://www.gtk.fi/tietopalvelut/karttapalvelut/rajapintapalvelut.html).
<p>GTK osallistuu osaltaan suostrategian valtioneuvoston 2012 periaatepäätöksen toimeenpanoon.</p>	<p>Tavoitteenmukainen toiminta.</p> <p>Keskeisiä tuloksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - GTK on kehittänyt menetelmän suoaltaiden rajaukseen ja luonnontilaisuusluokitukseen. - Soita on luokiteltu luonnontilaisuuden mukaan yhteensä 9685 kpl.
<p>GTK tuottaa osaltaan vesienhoitosuunnitelmien toteuttamisessa tarvittavaa geologista tietoa (VN:n vesienhoidon toteutusohjelma vuoteen 2015) teemoina happamat sulfaattimaat, pohjavesialueet ja turvetuotannon vesistövaikutukset.</p>	<p>Tavoitteenmukainen toiminta.</p> <p>Keskeisiä tuloksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Happamien sulfaattimaiden kartoitusta on tehty yhteisrahoitteisina hankkeina. Perämeren rannikon osalta kartoitus on edennyt suunnitellusti ja valmistuu vuoden 2016 aikana. - Harjualueiden pohjavesitutkimuksia on tehty vesienhoidon toteutusohjelman mukaisesti.
<p>Hallitusohjelman mukaan julkishallinnon tietojen yhteiskäyttöä lisätään. Ohjelman mukaan julkiset tietoaineistot saatetaan koneluettavassa muodossa avoimesti saataville ja jatkokäytettäväksi. GTK jatkaa tietovarantojen saatavuuden edistämistä ja tietovirtojen sujuvaa hallintaa tukeutuen julkisen sektorin ICT-toimintojen yhteisiin linjauksiin ja rakenteisiin sekä julkisen hallinnon yhteisen tietopolitiikan linjauksiin.</p>	<p>Tavoitteidenmukainen toiminta.</p> <p>GTK on edistänyt tietoaineistojensa käyttöön saattamista jalostamalla niistä tietotuotteita sekä kehittämällä jakelupalveluitaan. GTK kehitti edelleen mineraaliesiintymien tietokantapalvelujensa toimivuutta.</p> <p>Keskeisiä tuloksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seurantajaksolla julkaistiin 5 uutta paikkatietotuotetta (3 avoimen lisenssin käyttöehdoin). - GTK on julkaissut 6 uutta temaattista rajapintapalvelua, 2 havaintotietojen keruun mobiilipalvelua sekä geologiset luontokohteet -palvelun, joka integroituu karttatoiminnallisuudeltaan Metsähallituksen Retkikartta - palveluun. - GTK osallistuu 'Paikkatiedot palveluväylässä' -projektiin, jossa kytketään INSPIRE- ja muita tietotuotteita kansalliseen palveluväylään.

19.2.2016

Taulukko 6: Toiminnallinen tuloksellisuus, tunnuslukutavoitteet ja toteutumat

	2013 toteutuma	2014 toteutuma	2015 toteuma	2015 tavoite
TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS				
Tulosalueittaiset kustannukset, %				
- mineraalivarat ja raaka-ainehuolto	59,2	57,8	57,2	57
- energiahuolto ja ympäristö	20,1	21,4	22,0	22
- maankäyttö ja rakentaminen	20,7	20,8	20,8	21
Yhteisrahoitteinen toiminta				
- kustannusvastaavuus, %	58,2	59,0	55,5	50
- osuus ydintoiminnan htv-kertymästä, %	19,2	19,1	18,7	18
- hankkeiden lukumäärä	94	92	98	95
Maksullinen toiminta				
- tulot, milj. euroa	7,3	8,2	8,7	6,5
- ylijäämä, 1000 euroa	685	621	842	455
- ylijäämä, %:ia tuotoista	9,4	7,6	9,7	7
- henkilötyövuosikertymä	45,1	48,6	46,3	60
TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA				
Raportoidut kallioperän raaka-ainetutkimukset				
- malmipotentialiennusteet ja uudet tulkinnat, kpl	- *	4	2	3
- muut raportit ja selvitettyt aiheet, kpl	- *	18	29	20
- rikastustekniset koetehdasajot, milj. euroa	2,0	2,55	2,65	2,0
<i>* ei tavoitetta vuonna 2013, uudet suoritettavatavoitteet vuosille 2014 ja 2015 GTK:n uudistetun malminetsintäroolin mukaisesti</i>				
Turvevarojen kartoitus				
- kartoitettu suoala, km ²	286	278	246	250
- raportoitu teknisesti käyttökelpoinen turvemäärä, milj. m ³	170	191	116	100
- TWh	68	80	57	50
- soiden luonnontilaisuusluokitus, kpl (vuodelle 2015 asetettu tavoite)	-	-	9685	9000
Alueelliset kiviainesselvitykset, kpl	1	1	1	1

19.2.2016

Pohjavesialueiden geologiset rakenneselvitykset, kpl	17	14	13	18
Merigeologinen kartoitus				
- kartoitettu pinta-ala, km ²	650	400	650	500
- luotaukset, linja-km	1360	1000	2100	1000
Julkaiseminen				
- vertaisarvioidut kansainväliset julkaisut, lukumäärä	52	52	51	55
Tietotuotteiden verkkokäyttö (vuodelle 2015 asetettu tavoite) - Käyttöönottojen lukumäärä	33938	39375	28828	30000
Asiantuntijalausunnot (vuodelle 2015 asetettu tavoite)				
- kpl	35	36	35	30
- käytetty työaika htkk, arvio	12	12	12	12
Palvelukyky ja laatu				
- sisäiset auditoinnit, kpl	8	9	9	10
- asiakastytyväisyysmittaus/asiakaspalvelun laadullinen arviointi	käytössä	käytössä	käytössä	käytössä

1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Palvelukyvyn kehittäminen

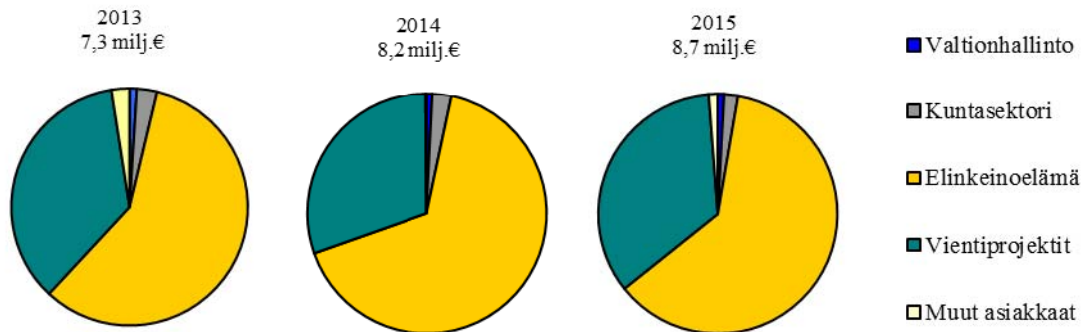
GTK:n asiantuntija- ja tietopalvelujen jatkuva kehittäminen ja suoritteiden laadunvarmistus pohjautuvat aktiiviseen sidosryhmätoimintaan ja laitoksen laatujärjestelmän hyödyntämiseen. Yleinen tavoite on edelleen tukea GTK:n palvelusuuntautuneisuutta ja luoda välineistöä kehittyneiden palveluratkaisujen luomiseen. Palvelukyvyn kehittämisen kulmakiviä ovat osaamisen jatkuva parantaminen, asiakasryhmäkohtaiset tarvekartoitukset, tuotteistus, palveluvalikoiman hallinta sekä markkinointi. Kehittämistavoitteet jalkautettiin yksiköiden toimintasuunnitelmiin. Uuden CRM-järjestelmän käyttö pääsi vauhtiin ja asiakkaiden hoitomallien (yhteyshenkilöt, jälkimarkkinointi) ja asiantuntijapalvelujen kuvauksien yhtenäistäminen jatkui. Tietopalvelujen kehittämisen painopiste oli tietotuotteistuksessa ja sähköisten palvelujen konsolidoinnissa.

Laatujärjestelmän mukainen suoritteiden laadunvarmistus ja laadun kehittäminen tapahtui laatupäällikön koordinoimana. Riittävästä laadunvarmistuksesta huolehdittiin sisäisten auditointien (9 kpl) ja GTK:n johdon vuosittaisen laatukatselmuksen avulla. Toimintavuonna kiinnitettiin edelleen erityistä huomiota asiakaspalautteen systemaattisen hankkimisen menettelytapojen kehittämiseen ja sidosryhmäodotusten luotaamiseen.

19.2.2016

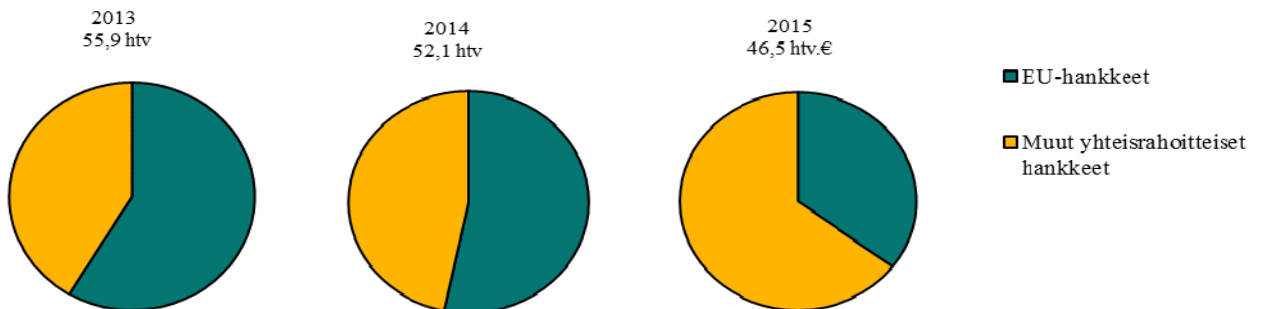
Palvelujen kysyntä

GTK:n maksullisten palveluiden kysyntä, yhteisrahoitteinen toiminta ja verkkopalvelujen käyttö kuvaavat sekä GTK:n palvelukykyä että toiminnan ja tuotteiden laatuun liittyviä tekijöitä.

Kuva 1: Maksullisen toiminnan tuotot vuosina 2013–2015

Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 8,7 milj. euroon (8,2 milj. euroa vuonna 2014). Tärkein palvelujen käyttäjä oli edelleen elinkeinoelämä ml. kaivannaisteollisuus 5,3 milj. euron osuudellaan (5,6 milj. euroa vuonna 2014). Vientiprojektitoiminnan osuus oli 3,0 milj. euroa eli 0,5 milj. euroa enemmän kuin edellisellä vuonna.

Kuva 2: Yhteisrahoitteisen toiminnan htv-kertymät (tehollinen työaika) vuosina 2013–2015

GTK oli kertomusvuonna edelleen haluttu yhteistyökumppani ja käynnissä oli kaikkiaan 98 yhteisrahoitteista hanketta (vuonna 2014 92 hanketta). EU-rahoitteinen toiminta väheni hieman ohjelmakauden vaihtumisesta johtuen. Hankkeita oli käynnissä 36. Yhteisrahoitteisen toiminnan henkilötyövuosikertymä oli 46,5 (tehollista työaika, vuonna 2014 52,2 henkilötyövuotta). Osuus ydintoiminnan henkilötyövuosikertymästä oli 18,7 % (19,1 % v. 2014).

19.2.2016

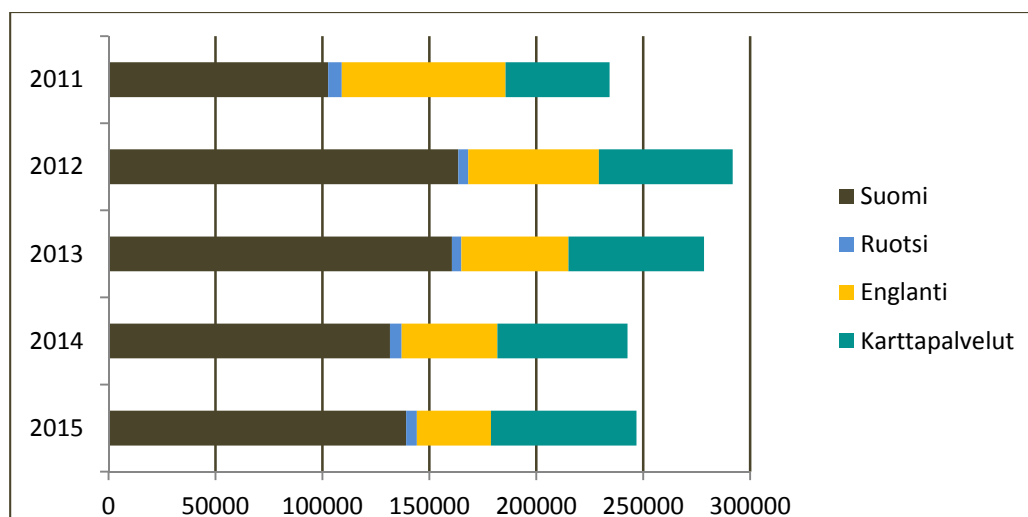
Yhteisrahoitteisen hanketoiminnan aihepiiri oli laaja ja painottui erilaisiin luonnonvarojen kestävään käyttöön ja kestävään kaivostoimintaan liittyviin kysymyksiin. Painopistealueina vuonna 2014 olivat Euroopan metalli- ja hyötymineraalivarantojen arviointi ja mallinnus sekä ekotehokkaiden ratkaisujen etsiminen mineraalien tuotanto- ja talteenottomenetelmissä. Yksittäisistä EU-hankkeista suurimpia olivat EURARE- ja FAME-puiteohjelmahankkeet, joissa molemmissa on mukana laaja kansainvälinen konsortio. EURARE-hankkeessa pyritään mallintamaan ja arvioimaan Euroopan harvinaisia maametalleja ja kehittämään niiden innovatiivista hyödyntämistä. FAME -hankkeessa (Flexible and Mobile Economic Processing Technologies) pyritään kehittämään joustava prosessointitekniikka, joka mahdollistaisi myös pienten mineraaliesiintymien hyödyntämisen.

Kotimaassa yhteisrahoitteisen toiminnan vahvoina painopisteinä vuonna 2015 oli malminetsintäkonseptien ja teknologioiden kehittäminen, kestävä kaivostoiminta sekä pohjaveteen ja vesihuoltoon liittyvät teemat.

Verkkopalvelut

GTK:n verkkosivukokonaisuuden (gtk.fi) aktiivista ylläpitoa ja sisällöllistä ja toiminnallista kehittämistä jatkettiin suunnitellusti. Vaikka tietyt yleisinformaatiota sisältävät sivuston osat säilyivät suosittuina vuodesta toiseen, asiointi painottui edellivuosia enemmän kohdennettuihin palveluihin ja erityisesti rajapinta- ja latauspalvelujen merkitys on kasvanut. GTK:n aineistoa voi GTK:n omien palvelujen ohella ladata myös mm. MML Paikkatietoikkunan kautta.

Suosituimmat sivukokonaisuudet/palvelut suomenkielisillä sivuilla olivat Maankamara- ja Hakku-verkkopalvelut, mineraalivarat- ja raaka-ainehuolto -tulosalueen kohdennetut palvelut sekä 'Geologia tutuksi' sivukokonaisuus. Englanninkielisistä sivuista suosituin oli Exploration in Finland -sivukokonaisuus ja siellä Mineral Deposits and Exploration -karttapalvelu. Sivuston kokonaiskäyntimäärä säilyi kutakuinkin vuoden 2014 tasolla.

Kuva 3: Kokonaiskäyntimäärät GTK:n verkkosivuilla vuosina 2011–2015

19.2.2016

Vuoden aikana kehitettiin kokoavasta tietopalveluportaalista uusi versio Hakku 2.0, missä siihen integroitiin verkkokauppatoiminnallisuudet. Valtaosa palvelun tuotteista on maksuttomia ja merkittävä osa otettavissa käyttöön avoimella lisenssillä. Uusina palveluratkaisuuksina julkistettiin Geologiset luontokohteet -palvelu sekä mobiilipalvelut kallioperä- ja maaperähavaintojen tekemiseen. Useiden palvelujen sisältöä kehitettiin kattamaan uusia tietotuotteita (6 uutta paikkatietotuotetta) ja olemassa olevien tuotteiden kattavuus laajeni. Kokonaisuutena GTK:n tietotuotteita otettiin käyttöön vuonna 2015 n. 29 000 kertaa.

Verkostoituminen

Aktiivisuudesta verkostoissa on yhteisrahoitteisen toiminnan korostumisen myötä tullut keskeinen yhä menestystekijä. Kotimaan verkostojen ja hankeyhteistyön pääpaino on yritysten toimintaedellytysten vahvistamisessa sekä raaka-ainepotentiaalin tuominen osaksi maakuntatason elinkeinopolitiikan valmistelua.

Kotimaassa GTK toimii LYNET-verkoston puheenjohtajana, ja vuonna 2015 toiminnan fokuksa ja tavoitteistoa täsmennettiin. Strategiaprosessin myötä yliopistokumppanuuksien merkitys kirkastui entisestään ja toimenpideohjelman valmistelu käynnistyi. Osaamiskeskittymien luominen ja vahvistaminen nostettiin esiin hallitusohjelmatasolla ja GTK on loppuvuodesta pyrkinyt kumppanuuksien ja verkostoveturiroolin vahvistamiseen ydinalueillaan. Useita yhteistyösopimuksia on jo solmittu korkeakoulujen kanssa ja alueellisten verkostojen sisällä (mm. Kuopion vesiverkosto), mutta osa suunnitelmista toteutuu vasta alkaneena toimintavuonna.

Strategisesti avainasemassa ovat edelläkävijyyttä edistävät verkostot. GTK liittyi ydinpartneriksi alkuvuonna 2015 perustettuun kunnianhimoiseen EIT Raw Materials -konsortioon, jossa on mukana yli 100 toimijaa teollisuudesta, yliopistoista ja tutkimuslaitoksista. Euroopan tasolla verkostoyhteistyön keskeinen alue on edelleen EU:n raaka-ainealoitteen tavoiteohjelmien edistäminen ja vahva osallistuminen aihepiiriin Horisontti 2020 ohjelmiin. EuroGeoSurveys (EGS) kytkee GTK:n osaksi eurooppalaisen geoalan tutkimuksen ja informaatioinfrastruktuurin verkostoa. Vuonna 2015 tehtiin merkittävä päätös ERANET-hakemuksen laatimisesta. Tavoitteena on käynnistää EGS-ytimen ympärille rakentuva osittain EU-rahoituksella toimiva verkosto mineraali-, energia- ja vesikysymyksiin sekä geotietojärjestelmiin liittyvän projektitoiminnan käynnistämiseksi.

Asiakas/sidosryhmäpalautte

Projektikohtainen asiakaspalautte sekä asiakas- ja sidosryhmätapaamisten yhteydessä toteutetut asiakaskyselyt (7kpl) olivat keskeisimmät palautteen hankkimiskeinot. Samassa yhteydessä kootaan myös tietoa GTK:n toimintaan kohdistuvista odotuksista. GTK ei toteuttanut toimintavuonna erillisiä laajempia asiakasnäkemyksen kartoituksia. Myös verkkosivujen kautta saatava palautte on merkittävä sidosryhmäpalautteen kanava. Sidosryhmäpalautteita saatiin vuoden aikana noin 150 ja lisäksi yleisneuvontakanavan kautta yli 700 yhteydenottoa.

19.2.2016

Toimeksiantojen (maksullinen toiminta) osalta kokonaistyytyväisyys on kootun aineiston perusteella hyvällä tasolla. Aiemmin tunnistettuihin kehittämiskohteisiin (toimitusaikataulujen ja kustannusarvioiden pitävyys) kiinnitettiin huomiota. Laatupäällikön tietoon ei saatettu yhtään varsinaista reklamaatiota vuonna 2015. Positiivisessa palautteessa mainittiin yhteistyö ja korkea osaamisen taso.

Kehittämisehdotukset GTK:n palveluihin liittyen ovat olleet yksittäisiä ja koskeneet vuonna 2015 edelleen joidenkin toimeksiantojen aikataulujen pitävyyttä. Myös tiiviimpää yhteydenpitoa asiakkaan suuntaan toivottiin. Kaikki palaute ohjattiin yksikköön, joka hoitaa käsittelyn asiakkaan kanssa. GTK-tasoisesti palautteen tiivistelmä on käsitelty laitoksen johdon vuotta 2015 koskevassa laatukselmuksessa.

1.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

GTK:n keskeiset henkilöstötavoitteet perustuvat toimintastrategioihin ja kohdistuvat osaamisen ylläpitoon ja kehittämiseen, henkilöstörakenteen hallittuun muuttamiseen sekä motivoituneen työyhteisön kehittämiseen. Ne soveltuvat luontevasti pidemmän aikavälin seurantaan.

Taulukko 7. Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tunnusluvut vuosilta 2013–2015

	2013	2014	2015	2015
	toteutuma	toteutuma	toteutuma	tavoite
Henkilötyövuodet yhteensä (toimintamenot)	589	560	530	555
Henkilöstön hyvinvointi paranee				
- sairauspoissaolopäivät/htv	8,3	8,6	6,8	8,0
- lyhytaikaiset (1-3 päivää) sairauspoissaolotapaukset/htv	1,2	1,2	1,2	2,0
Organisaation osaaminen kasvaa				
- ulkomaiset htv:t GTK:ssa ja kv-verkostohankkeiden htv-määrä, %-osuus kok. htv-määrästä	5,0	5,3	4,0	5,0
- huippututkijoiden osuus (%) tutkijoista	-*	-*	-*	12,5
- jatkotutkinnon suorittaneiden %-osuus tutkijoista	38,9	38,5	38,4	34,0
Toimintastrategiaa vastaava henkilöstörakenne				
- asiantuntijoiden %-osuus koko henkilöstöstä	53,2	53,0	52,8	51,0
Työnantajan kilpailukyky paranee				
- sisäinen työnantajakuva (VM/Baro-8, asteikko 1-5)	3,35	-*	3,52	3,50
- kokonaistyytyväisyys (VM/Baro-8, asteikko 1-5)	3,44	-*	3,50	3,50
- johtaminen (VM/Baro-8, asteikko 1-5)	3,44	-*	3,48	3,50

-* ei toteutumalukua

Henkilöstöstrategian mukaista toimintaa jatkettiin sovittujen lähtökohtien mukaisesti. Henkilöstöstrategian keskeisenä tavoitteena on hyvinvoiva, motivoitunut ja osaava henkilöstö, jonka osaaminen kehittyy strategian mukaisesti.

19.2.2016

Rekrytoinnit lisääntyivät hieman edellisvuodesta. Kansainvälisiä rekrytointiprosesseja ei ollut. Hakemusten määrä yhtä avointa paikkaa kohti kasvoi verrattuna edellisvuoteen. Valtaosa vuoden rekrytoinneista suuntautui johdon ja geoalan asiantuntijatehtäviin.

Asiantuntijatehtävissä toimivien henkilöiden osuus pieneni hieman edellisvuodesta. Lähtövaihtuvuus koostui lähinnä vanhuuseläkkeelle siirtyvistä henkilöistä. Toimintastrategiaa vastaavan henkilöstörakenteen vahvistamiseksi käytiin syksyllä 2015 yt-neuvottelut, jonka tuloksena irtisanottiin 75 henkilöä. Vaikutukset henkilöstörakenteeseen näkyvät vasta myöhemmin.

Henkilöstön osaamisen kehittämistä jatkettiin määrätietoisesti strategisen- ja ammatillisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Koulutusta toteutettiin hanketoiminnan valmennuksen ja geo-osaamisen (GTK-akatemia) osalta. Esimiestyötä ja johtamista kehitettiin monipuolisesti uuden esimiesfoorumin, esimiespäivien ja esimiesten coaching-ryhmien avulla. Kieku-järjestelmän käyttöönoton yhteydessä järjestettiin lukuisia koulutustilaisuuksia henkilöstölle ja esimiehille.

Huippuosaamisen kehittämiseen panostettiin omalla ohjelmalla edellisvuoden tapaan. Ohjelma sisälsi tutkijavaihtoa, kansainvälistä verkostoitumista, osaamispääoman laajentamista ja uuden tiedon hankkimista sekä seminaareja. Erillisen HekSu-ohjelman avulla nuorehkoja tohtoreita kannustettiin kehittämään osaamistaan kansainväliselle tasolle.

GTK:n määrittämää osaamisen indeksilukua sekä osaamisindeksiin liittyvää huippututkijoiden osuutta tutkijoista ei ole voitu tuottaa julkaisutyypiluokitusmuutoksen johdosta.

Henkilöstön kannustamiseen on pyritty vaikuttamaan mm. palkkausjärjestelmän soveltamisen yhdenmukaistamisella. Hyvinvointia tuettiin yksikkö- ja työvirepäivien yhteydessä fyysiseen ja henkiseen työhyvinvointiin liittyvillä tilaisuuksilla.

Henkilöstön sairauspoissaolopäivissä henkilötyövuotta kohti oli selkeää laskua. Lyhytaikaisten sairaus-poissaolojen määrä (1-3 päivää) henkilötyövuotta kohti pysyi edellisvuosien tasolla. Yhteistyötä jatkettiin Terveystalon kanssa tavoitteena ennaltaehkäisevän toiminnan entistä suurempi painotus.

Toimintavuonna toteutettiin VM/Baro-henkilöstökysely. Työnantajan kilpailukyky oli parantunut kaikissa seurattavissa luvuissa hieman. Suurin nousu oli tapahtunut sisäisessä työnantajakuvassa.

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Toimintavuonna käytettävissä oleva kokonaisrahoitus mukaan lukien ulkopuolinen rahoitus ja edelliseltä vuodelta siirtyneet määrärahat oli 39,0 milj. euroa. Omasta budjettirahoituksesta vuoden 2015 talousarviorahoituksen osuus oli 36,1 milj. euroa ja edelliseltä vuodelta siirtyneen määrärahan osuus 2,6 milj. euroa. Vuoden 2015 toimintamenorahoitus (38,7 milj. euroa) oli 0,9 milj. euroa pienempi kuin vuoden 2014 rahoitus siirtomäärärahaosuudet

19.2.2016

huomioiden. Ulkopuolista rahoitusta oli yhteensä 0,3 milj. euroa, josta rahoitusta julkisiin työvoima- ja yrityspalveluihin 0,1 milj. euroa, ympäristöministeriön rahoitusta LIFE-hankkeisiin 0,1 milj. euroa ja TEM:n tuottavuusrahaa 0,1 milj. euroa.

Kokonaismenoja kertyi 48,7 milj. euroa, 1,1 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Menoista 48,4 milj. euroa kirjattiin omalle toimintamenomomentille ja 0,3 milj. euroa katettiin ulkopuolisella rahoituksella. Toiminnan tulot olivat yhteensä 12,6 milj. euroa. Tulo- ja ulkopuolisella rahoituksella katettiin 26,5 % kokonaismenoista (25,7 % vuonna 2014).

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

GTK:n tuottamat tulot tuloarviotileille olivat yhteensä 1,2 milj. euroa, mikä koostui arvonlisäverotuloista ja ympäristöministeriön hallinnonalan muista tuloista.

Määrärahamomenttien käyttö oli yhteensä 36,4 milj. euroa, mistä GTK:n nettomenot vuoden 2015 momentilla 32.20.01 olivat 33,3 milj. euroa. Maksettuja arvonlisäveroja oli yhteensä 3,0 milj. euroa. Rahoitusta julkisiin työvoimapalveluihin käytettiin 0,1 milj. euroa.

Lisäksi käytettiin vuodelta 2014 siirtyneet GTK:n toimintamenomomentin 32.20.01 määrärahat 2,6 milj. euroa. Ympäristöministeriön määrärahasta aiemmilta vuosilta siirtynyttä osuutta käytettiin 0,1 milj. euroa ja TEM:n tuottavuusrahaa 0,1 milj. euroa. GTK:n vuoden 2015 toimintamäärärahasta siirtyi vuodelle 2016 2,8 milj. euroa.

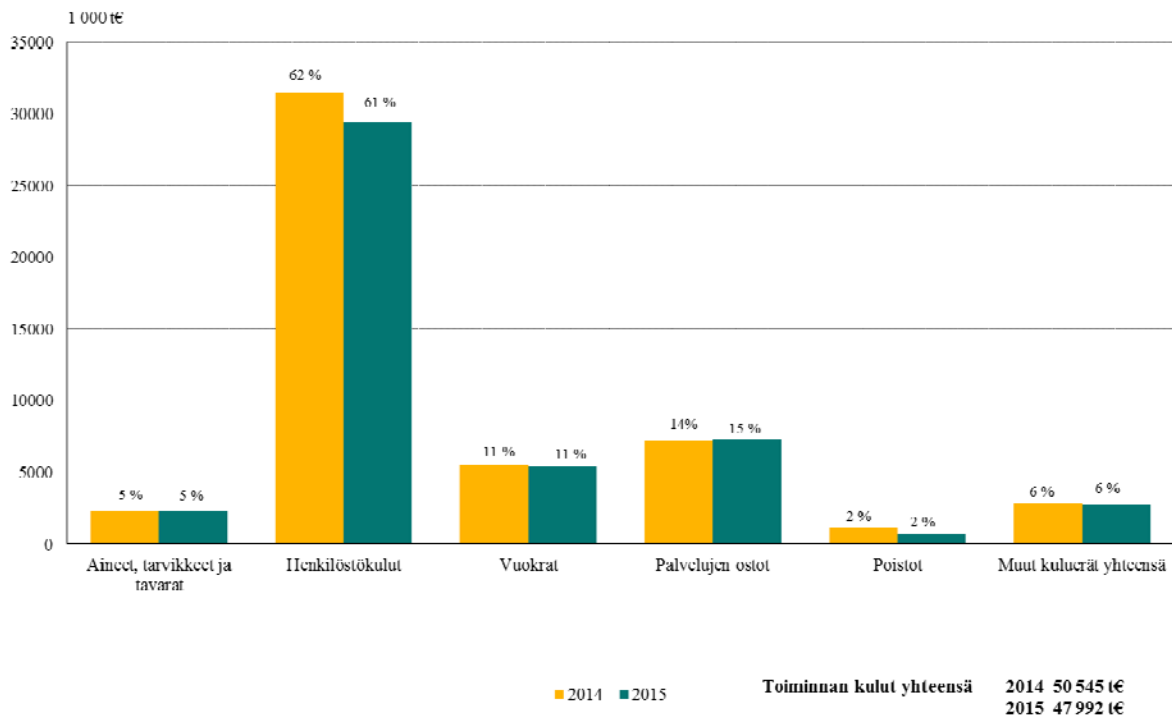
1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelma tehdään liikekirjanpidon perusteella, ja sen takia laskelman tuotot ja kulut poikkeavat talousarviokirjanpidon tuloista ja menoista joiltakin osin. Eri tavoin käsiteltäviä eriä ovat mm. poistot, jotka ovat kuluja liikekirjanpidossa mutta eivät menoja talousarviokirjanpidossa. Investoinnit puolestaan ovat talousarviokirjanpidon menoja, mutta eivät kuluja liikekirjanpidossa (kulut poistoina). Varaston ja lomapalkkavelan muutokset ovat laskennallisia eriä ja vaikuttavat vain liikekirjanpitoon.

Tilikauden kulujäämä oli 37,4 milj. euroa, joka on 3,0 milj. euroa pienempi kuin edellisenä vuonna. Toiminnan tuotot olivat yhteensä 12,6 milj. euroa ollen yhtä suuret kuin vuonna 2014. Tuotoista 68,2 % (64,3 % vuonna 2014) kertyi maksullisesta toiminnasta. Maksullisen toiminnan myyntituotot olivat 8,6 milj. euroa, jossa on nousua edelliseen vuoteen verrattuna 0,5 milj. euroa. Suurimpana eränä olivat tuotot elinkeinoelämältä 5,3 milj. euroa ja toiseksi suurimpana eränä tuotot valtion virastoilta ja laitoksilta 3,1 milj. euroa. Näistä UM-rahoitteisten hankkeiden tuotot nousivat 3,0 milj. euroon, jossa on lisäystä 0,6 milj. euroa vuoteen 2014 verrattuna.

Muun toiminnan tuotot olivat 4,0 milj. euroa (4,5 milj. euroa v. 2014). Ne koostuivat pääosin yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista 3,9 milj. euroa.

19.2.2016

Kuva 4: Toiminnan kulut vuosina 2014 ja 2015

Toiminnan kulut olivat 48,0 milj. euroa ja ne vähenivät 2,6 milj. eurolla vuodesta 2014.

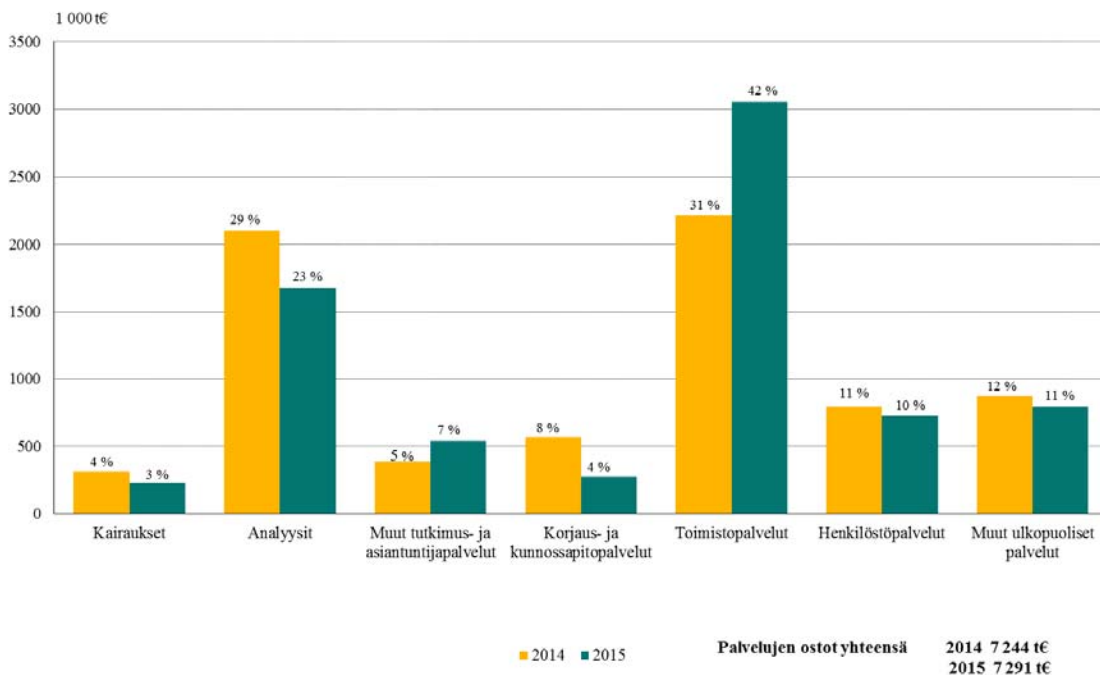
Suurin kuluryhmä oli henkilöstökulut, 29,4 milj. euroa (31,4 milj. euroa vuonna 2014), jotka vähenivät huomattavasti (2,0 milj. euroa) vuoteen 2014 verrattuna. Vähennys johtui henkilötyövuosikertymän pienenemisestä. Henkilötyövuosikertymä pieneni eläköitymisten ja harkittujen korvausrekrytointien kautta kokonaisuutena 31,0 henkilötyövuodella (vuonna 2015 533,4 henkilötyövuotta, vuonna 2014 564,4 henkilötyövuotta). Lomapalkkavelka henkilösivukuluineen pieneni 0,8 milj. euroa, josta Valtoriin 1.3.2015 siirtyneiden osuus oli 0,1 milj. euroa.

Vuokrat olivat yhteensä 5,4 milj. euroa ja vähentyivät 0,1 milj. euroa. Suurin erä oli muiden rakennusten vuokrat 4,6 milj. euroa.

Muut kulut, 2,8 milj. euroa, vähenivät 0,1 milj. euroa. Niissä merkittävin kuluerä oli matkakulut 2,4 milj. euroa, joissa oli hieman laskua edelliseen vuoteen verrattuna.

Poistot olivat 0,7 milj. euroa ja pienenivät 38 % (1,2 milj. euroa v. 2014). Yhtenä syynä poistojen vähennykseen oli 1.3.2015 tehty käyttöomaisuuden hallinnan siirto Valtorille 0,2 milj. euron jäännösarvosta.

19.2.2016

Kuva 5: Palvelujen ostot vuosina 2014 ja 2015

Palvelujen ostot 7,3 milj. euroa oli toiseksi suurin kuluerä ja se kasvoi hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ostot Palkeista olivat 0,6 milj. euroa (vuonna 2014 myös 0,6 milj. euroa). GTK siirtyi käyttämään Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtoria 1.3.2015 lukien. Palvelukeskusmaksut olivat 0,9 milj. euroa 10 kuukaudelta.

Analyysipalvelujen ostot vähenivät ja olivat 1,7 milj. euroa (vuonna 2014 2,0 milj. euroa samoin kuin vuonna 2013). Kairauksia ja mittauksia hankittiin 0,3 milj. eurolla samoin kuin vuonna 2014. Vuonna 2013 kairauksiin ja mittauksiin käytettiin 0,8 milj. euroa. Toimialasidonnaisten lisenssien ostot olivat 0,4 milj. euroa, asiantuntijapalvelut 0,5 milj. euroa ja muut atk:n käyttöpalvelut 0,6 milj. euroa.

1.6.4 Tase

GTK:n taseen loppusumma oli 9,9 milj. euroa. Loppusumma väheni vuoden 2014 tilinpäätöksestä 1,0 milj. euroa (9,4 %).

Vastaavaa

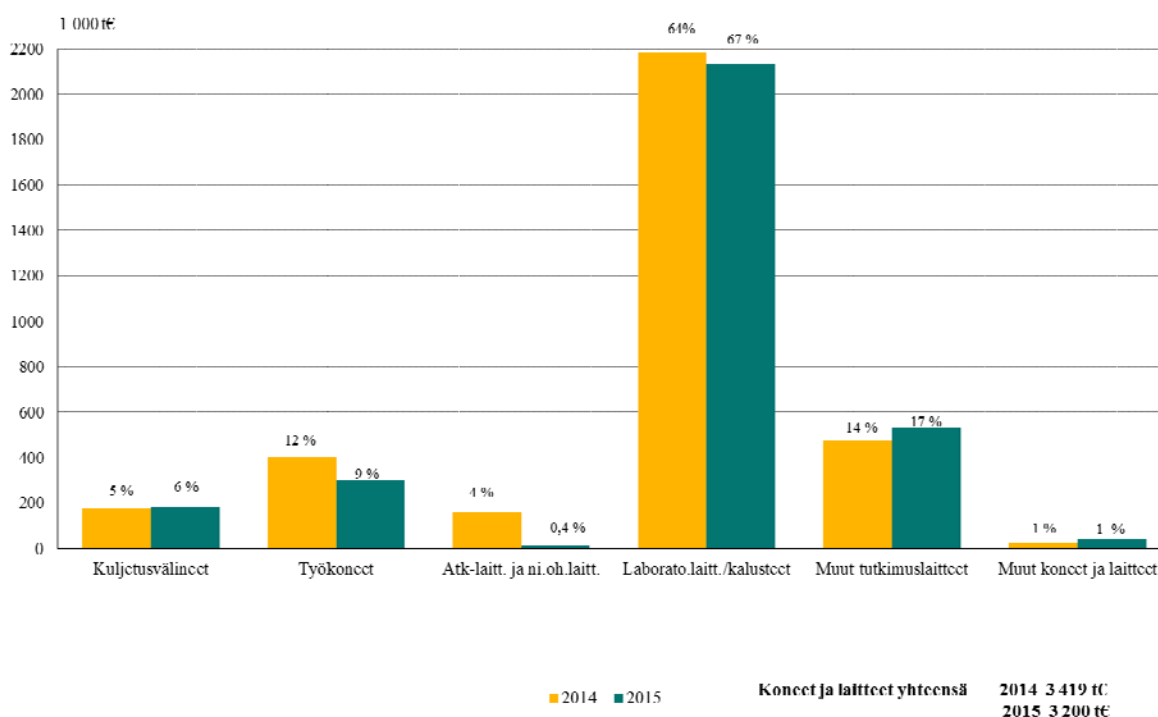
Käyttöomaisuuden tasearvo oli 3,7 milj. euroa, missä on vähennystä 0,2 milj. euroa vuoteen 2014 verrattuna. Käyttöomaisuus muodosti 37 % taseen loppusummasta.

Aineelliset hyödykkeet olivat arvoltaan 3,3 milj. euroa, mikä on 0,2 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Aineellisissa hyödykkeissä kirjanpitoarvoltaan suurin erä oli koneet ja

19.2.2016

laitteet 3,2 milj. euroa (0,2 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2014), 87 % käyttöomaisuudesta ja 32 % taseen loppusummasta. Koneissa ja laitteissa suurin erä oli laboratoriolaitteet ja kalusteet 2,1 milj. euroa. Seuraavaksi suurin tase-erä oli muut tutkimuslaitteet 0,5 milj. euroa. Nämä erät olivat kirjanpitoarvoltaan edellisen vuoden tasolla.

Tilikaudella tehtiin investointeja 0,8 milj. eurolla (0,5 milj. euroa v. 2014 ja v. 2013 1,4 milj. euroa) Suurimpia hankintoja olivat Eximer Laser System (0,2 milj. euroa) tutkimuslaboratorion käyttöön ja prosessitietokoneen päivitys (0,1 milj. euroa) mineraalitekniikan laboratorioon. Poistot olivat 0,7 milj. euroa eli investointeja tehtiin v. 2015 poistoja vastaavasti.

Kuva 6: Koneet ja laitteet vuosina 2014 ja 2015

Vaihto-omaisuuden arvo oli 0,8 milj. euroa, jossa on vähennystä 0,1 milj. euroa. Vaihto-omaisuus koostui kokonaan painettujen karttojen ja julkaisujen varastosta. Vaihto-omaisuus muodosti 7,8 % taseen loppusummasta.

Lyhytaikaisissa saamisissa myyntisaamiset yhteensä olivat 3,5 milj. euroa ja niissä oli vähennystä 1,1 milj. euroa.

Siirtosaamiset olivat 0,9 milj. euroa, vähennystä 0,7 milj. euroa. Siirtosaamisista 0,1 milj. euroa oli Kansaneläkelaitokselta saatavia työterveyshuollon kustannusten palautuksia vuodelta 2015. Muut siirtosaamiset olivat pääasiassa EU- ja muiden yhteisrahoitteisten hankkeiden vuoden 2015 kulujen mukaan tehtyjä jaksotuskirjauksia (tulo menon kohdalle).

19.2.2016

Vastattavaa

Siirrot valtion yleisiltä maksuliikemenotileiltä GTK:n menotilille pienenivät 3,5 milj. euroa ja siirrot valtion yleisille tulotileille GTK:n tulotileiltä pysyivät lähes ennallaan. Valtorille tehtyjen käyttöomaisuuden ja lomapalkkavelan hallinnansiirtojen nettovaikutus huomioiden pääoman siirrot pienenivät 3,6 milj. euroa. Tilikauden kulujäämä pienentyi 3,0 milj. euroa. Oma pääoma pieneni hieman ja oli 0,4 milj. euroa.

Vieras pääoma oli 9,4 milj. euroa ja se pieneni 1,0 milj. eurolla vuodesta 2014.

Muut pitkäaikaiset velat olivat 0,3 milj. euroa (vähennystä 0,1 milj. euroa) ja sisältävät yli vuoden vanhojen lunastamattomien valtauskorvausten lisäksi GTK:n yliopistoilta etukäteen laboratoriolaitteistojensa käytöstä saamia korvauksia, joista tuloutettiin 0,1 milj. euroa vuodelle 2015. Korvausten tulouttaminen jaksetaan laitteistojen pitoajalle.

Lyhytaikainen vieras pääoma oli 9,1 milj. euroa, vähennystä 0,9 milj., euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Ostovelat olivat 1,2 milj. euroa, samalla tasolla kuin edellisenä vuonna.

Saadut ennakot olivat 0,3 milj. euroa ja vähenivät 0,2 milj. euroa. Ennakot olivat lähinnä EU- ja muihin yhteisrahoitteisiin hankkeisiin saatuja ennakkomaksuja.

Siirtovelat-erän muodostaa lähinnä lomapalkkavelka, joka oli 6,0 milj. euroa (vähennystä 0,8 milj. euroa ml. hallinnan siirto Valtorille).

Muut lyhytaikaiset velat olivat 0,2 milj. euroa ja kasvoivat hieman. Erä sisältää GTK:n koordinoimien yhteisrahoitteisten hankkeiden varoja, jotka jaetaan partnereille.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

GTK:n johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa laitoksen sisäisen valvonnan järjestämisestä sen omassa toiminnassa sekä toiminnassa, josta GTK vastaa. Sisäinen valvonta sisältää laitoksen ohjaus- ja toimintaprosesseihin sisällytetyjä menettelyjä, organisaatoratkaisuja ja toimintatapoja, joiden avulla voidaan saavuttaa kohtuullinen varmuus siitä, että laitoksen toiminta on lainmukaista ja tuloksellista, laitoksen varat on turvattu sekä sen taloudesta ja toiminnasta voidaan tuottaa oikeita ja riittäviä tietoja.

Sisäisen valvonnan organisoinnista ja vastuista on määrätty laitoksen taloussäännössä. Myös laitoksen riskienhallintapolitiikka ja riskienhallinnan työkalut on dokumentoitu. Laitoksen virkamiesjohdon ohella yksiköiden johtajat ja muut esimiehet vastaavat toimintarutiineihin rakennetun sisäisen valvonnan toimivuudesta. Sisäisen valvonnan ilmentymiä ovat mm. organisaation voimavarojen ja tehtävien jako yksiköiden ja työntekijöiden kesken, toimivalta-, vastuu ja raportointisuhteet sekä noudatettavat toimintatavat, menettelyt ja säännöt.

Arviointi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta toteutettiin vuonna 2015 käyttäen valtionvarainministeriön suosituksen mukaista, COSO ERM – viitekehukseen perustuvaa suppeaa arviointikehikkoa. Lisäksi sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on arvioitu ja kehitetty

19.2.2016

osana laitoksen muuta ulkoista ja sisäistä seuranta- ja arviointitoimintaa. Tehdyn arvioinnin perusteella GTK:n sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät riittävällä tavalla niille talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetty vaatimukset.

Kertomusvuonna sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytäntöjen kehittämistyötä toteutettiin toiminnan ja talouden suunnitteluprosessia uudistamalla, myös hankesuunnittelun ja investointiprosessin nykytila analysoitiin ja kehittämistyö aloitettiin. Lisäksi käytiin läpi ja uudistettiin toiminnan taloudellisuutta ja tuloksellisuutta sekä vaikuttavuutta kuvaavat mittarit ja luotiin niihin seurantamenettelyt. Sisäistä auditointi- ja evaluointitoimintaa jatkettiin.

Vuoden 2015 aikana GTK uudisti strategiansa ja valmisteli koko laitosta koskevan organisaatiomuutoksen, joka astui voimaan 1.1.2016. Lisäksi GTK siirtyi valtionhallinnon yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon KIEKU-ratkaisun käyttäjäksi sekä Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin asiakkaaksi. Uudistusten vaikutukset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen ovat merkittävät.

Vuoden 2016 aikana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja käytännöt läpikäydään ja varmistetaan niiden kattavuus, toimivuus ja soveltuvuus uuteen organisaatioon ja strategiaan. Riskienhallinnan kehittämistarve nousi myös arvioinnissa esiin ja riskienhallinnan perehdytykseen, viestintään sekä integrointiin osaksi johtamista ja päätöksentekoa kiinnitetään erityistä huomiota tulevana vuonna. Kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien siirtäminen valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen lakisääteiseksi tehtäväksi vaikuttaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyihin ja vastuunjakoon.

1.8 Arviointien tulokset

Toimintavuonna GTK:n toimintaprosesseihin kohdistuvia sisäisiä laatujärjestelmäauditointeja toteutettiin kaikkiaan yhdeksän joissa havaittiin 12 poikkeamaa liittyen tietoturvaan, projektien dokumentaation arkistointiin ja ohjeistuksen päivitykseen. Vuoden 2015 aikana GTK:n toimintaan kohdistui yksi ulkopuolinen auditointi (mineraalitekniikan määräaikauditointi, toteuttaja DNV-GL), jossa havaittiin yksi lievä poikkeama liittyen hankemenettelyn toteutuksen eräisiin puutteisiin. Korjaavat toimenpiteet on määritelty ja vastuutettu.

Auditointien ja johdon laatukatselmuksen lisäksi GTK on toteuttanut toimintatapojen ja tulosten arviointia CAF/EFQM itsearviointina. Strategiaprosessista ja siihen liittyvistä kyselyistä johtuen vuonna 2015 arvioinnin toteuttamiseen ei ollut voimavaroja. Johdon laatujärjestelmäkatselmuksessa nostettiin esiin kehittämiskohteita liittyen tiedonkulun tehostamiseen tutkimuspalvelujen asiakkaille (esim. turvetuotantosektori), verkkopalvelujen aineiston monipuolistamiseen (eri käyttäjäryhmien huomiointi) sekä edelleen luvatuissa toimitusajoissa pysymiseen.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Ei raportoitavaa.

19.2.2016

2 TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2015	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	833 505.62	1 000 553	1 000 552.88	0.00	100
11.04.01. Arvonlisävero	833 505.62	1 000 553	1 000 552.88	0.00	100
12. Sekalaiset tulot	75 855.09	161 902	161 901.85	0.00	100
12.35.99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	0.00	115 730	115 729.70	0.00	100
12.35.99.3 EU-rahoitus	0.00	115 730	115 729.70	0.00	100
12.39.04 Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	0.00	90	89.95	0.00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	75 855.09	46 082	46 082.20	0.00	100
Tuloarviotilit yhteensä	909 360.71	1 162 455	1 162 454.73	0.00	100

19.2.2016

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahajaji	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2015 määrärahojen		Tilinpäätös 2015	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2015	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2015	Käyttö vuonna 2015 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	0.00	1 536	1 536.00	0.00	1 536.00	0.00	6 681.68	6 681.68	6 591.73	0.00
28.01.29 Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (a)	0.00	1 536	1 536.00		1 536.00	0.00				
28.60.12 Osaamisen kehittäminen (s2v)							6 681.68	6 681.68	6 591.73	0.00
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	41 321 167.63	39 259 676	36 427 446.79	2 832 229.69	39 259 676.48	0.00	2 628 050.01	38 849 582.24	36 017 352.55	2 832 229.69
32.01.21 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (s2v)	0.00	0	0.00	0.00	0.00	0.00	75 247.08	75 247.08	75 247.08	0.00
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (a)	3 215 911.62	3 038 144	3 038 144.25		3 038 144.25	0.00				
32.20.01. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (nettob) (s 2 v)	37 974 000.00	36 110 000	33 277 770.31	2 832 229.69	36 110 000.00	0.00	2 552 802.93	38 662 802.93	35 830 573.24	2 832 229.69
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (s 2 v)	131 256.01	111 532	111 532.23	0.00	111 532.23	0.00	0.00	111 532.23	111 532.23	0.00
32.30.51.07 Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	131 256.01	111 532	111 532.23	0.00	111 532.23	0.00	0.00	111 532.23	111 532.23	0.00
32.30.51.07.1 Palkkaukset (KPY)	128 767.83						0.00	0.00	0.00	0.00
32.30.51.07.2 Muut menot (KPY)	2 488.18						0.00	0.00	0.00	0.00
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	702.53	410	409.74	0.00	409.74	0.00	115 729.70	115 729.70	115 729.70	0.00
35.01.29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (a)	702.53	410	409.74	0.00	409.74	0.00				
35.10.64. EU:n ympäristörahan osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin (s 3 v)	0.00	0	0.00	0.00	0.00	0.00	115 729.70	115 729.70	115 729.70	0.00
Määrärahatilit yhteensä	41 321 870.16	39 261 622	36 429 392.53	2 832 229.69	39 261 622.22	0.00	2 750 461.39	38 971 993.62	36 139 673.98	2 832 229.69

19.2.2016

3 TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2015 - 31.12.2015		1.1.2014 - 31.12.2014	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	8 562 916.57		8 072 513.59	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	74 905.96		84 012.12	
Muut toiminnan tuotot	<u>3 916 417.34</u>	12 554 239.87	<u>4 396 636.33</u>	12 553 162.04
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	2 255 102.57		2 329 879.33	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	60 900.68		-26 502.51	
Henkilöstökulut	29 437 655.20		31 463 192.43	
Vuokrat	5 402 323.00		5 501 780.50	
Palvelujen ostot	7 290 616.95		7 243 923.42	
Muut kulut	2 753 890.40		2 844 122.61	
Poistot	735 274.41		1 188 382.19	
Sisäiset kulut	<u>56 276.37</u>	<u>-47 992 039.58</u>	<u>0.00</u>	<u>-50 544 777.97</u>
JÄÄMÄ I		-35 437 799.71		-37 991 615.93
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	68 922.88		584.36	
Rahoituskulut	<u>-1 369.63</u>	67 553.25	<u>-459.34</u>	125.02
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	2 077.23		20 062.94	
Satunnaiset kulut	<u>-12 589.87</u>	<u>-10 512.64</u>	<u>-5 059.21</u>	<u>15 003.73</u>
JÄÄMÄ II		-35 380 759.10		-37 976 487.18
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Käyttötalouden tuotot EU:n toimielimiltä	<u>115 729.70</u>	115 729.70	<u>0.00</u>	0.00
Kulut				
Käyttötalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	<u>-59 453.33</u>	<u>-59 453.33</u>	<u>-14 564.17</u>	<u>-14 564.17</u>
JÄÄMÄ III		-35 324 482.73		-37 991 051.35
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	1 000 552.88		871 818.06	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-3 040 089.99</u>	<u>-2 039 537.11</u>	<u>-3 227 666.11</u>	<u>-2 355 848.05</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-37 364 019.84</u>		<u>-40 346 899.40</u>

19.2.2016

4 TASE

VASTAAVAA	31.12.2015		31.12.2014	
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	<u>287 808.10</u>	287 808.10	<u>247 726.64</u>	247 726.64
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennelmat	96 808.05		84 650.81	
Koneet ja laitteet	3 200 287.60		3 418 688.19	
Muut aineelliset hyödykkeet	46 740.68		46 740.68	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0.00</u>	3 343 836.33	<u>4 000.00</u>	3 554 079.68
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>41 681.88</u>	<u>41 681.88</u>	<u>41 681.88</u>	<u>41 681.88</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		3 673 326.31		3 843 488.20
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>771 252.46</u>	771 252.46	<u>832 153.14</u>	832 153.14
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	3 548 529.65		4 599 248.36	
Siirtosaamiset	888 542.29		1 615 481.30	
Muut lyhytaikaiset saamiset	987 305.05		876.23	
Ennakkomaksut	<u>1 540.58</u>	5 425 917.57	<u>5 870.36</u>	6 221 476.25
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Muut pankkitilit	<u>2 243.38</u>	<u>2 243.38</u>	<u>2 243.38</u>	<u>2 243.38</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		6 199 413.41		7 055 872.77
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>9 872 739.72</u>		<u>10 899 360.97</u>	

19.2.2016

VASTATTAVAA	31.12.2015		31.12.2014	
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	7 095 164.63		7 095 164.63	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-6 604 887.25		-7 141 274.62	
Pääoman siirrot	37 312 901.85		40 883 286.77	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-37 364 019.84</u>	439 159.39	<u>-40 346 899.40</u>	490 277.38
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN				
Muut pitkäaikaiset velat	345 919.66	345 919.66	444 382.36	444 382.36
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	305 938.67		494 309.40	
Ostovelat	1 226 740.32		1 244 790.35	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	598 987.83		626 180.54	
Edelleen tilittävät erät	555 815.81		565 032.80	
Siirtovelat	6 209 772.76		6 904 992.85	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>190 405.28</u>	<u>9 087 660.67</u>	<u>129 395.29</u>	<u>9 964 701.23</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		9 433 580.33		10 409 083.59
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>9 872 739.72</u>		<u>10 899 360.97</u>

19.2.2016

5 LIITETIEDOT

Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperusteista ja vertailtavuudesta

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet

Tilinpäätöksessä käytetyt valuuttakurssit

Muut kuin euromääräiset saamiset ja velat on muutettu euroiksi käyttämällä Euroopan keskuspankin noteeraamaa vuodenvaihteen valuuttakurssia. Kurssimuutokset on tehty seuraaville valuutoille:

USD	1.0887
CHF	1.0835
NOK	9.6030
SEK	9.1895

Painetut kartat ja julkaisut

Vuonna 2010 GTK:n painettujen karttojen ja julkaisujen arvostusperiaatteita muutettiin. Vuoden 2015 tilinpäätöksessä on noudatettu samaa periaatetta, jonka mukaan julkaisuvuonna ja sitä edeltävänä kalenterivuonna arvostusperiaatteena on alkuperäinen hankintahinta, ja sitä aiemmin julkaistut tuotteet arvostetaan 20 prosenttiin alkuperäisestä hankintahinnasta (= jälleenhankintahinnasta). Painettujen karttojen ja julkaisujen varaston vähennys vuodesta 2014 vuoteen 2015 oli 60.900,68 euroa edellä esitetyllä tavalla arvostettuna. Vuonna 2013 julkaistujen tuotteiden arvon alentamisesta 20 prosenttiin jälleenhankintahinnasta aiheutunut varaston vähennys oli 20.548,62 euroa, mikä sisältyy em. muutokseen. Ilman suoritettua arvon alentamista varaston arvo olisi lisääntynyt 40.352,06 euroa.

Siirtyminen valtionhallinnon yhteisen Kieku-ratkaisun käyttäjäksi 1.10.2015 alkaen

Kiekuun siirtymisen yhteydessä suoritettiin 1.1.-30.9.2015 väliseltä ajalta kirjanpito-tapahtumien konversio vanhasta kirjanpitojärjestelmästä Kiekuun summatasoisena. Siirto vaikutti viraston kirjanpidon prosesseihin ja seurantakohteisiin sekä niiden käyttöön merkittävästi. Edellisen tilikauden vertailtavuuteen vaikuttaa mm.

- Valtionhallinnon yhteisten tukitoimintojen käyttäminen Kiekussa ilman sisäisen laskennan projektiseurantakohtetta.

- Työtuntien kohdistamisessa sisäisen laskennan seurantakohteille siirryttiin todellisen työajan mukaiseen kohdentamiseen. Aikaisemmin kohdennusperusteena oli säännöllinen työaika.

- Lkp-tilien virastokohtaisista alajaotteluista luovuttiin, jolloin mm. tulojen osalta vertailutietoja ei voida tuottaa vastaavalla asiakasryhmäjaolla kuin aikaisemmin

- Kiinteistömenojen wyöryksestä substanssitoimintayksiköille luovuttiin. Kiinteistömenojen seurannassa siirryttiin kiinteistötoimintayksiköiden kautta tapahtuvaan seurantaan.

19.2.2016

Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2014	Talousarvio 2015 (TA+LTA:t)	Talousarvion 2015 määrärahojen		Tilinpäätös 2015	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2015	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2015	Käyttö vuonna 2015 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
Momentti											
32.20.01.	Bruttomenot	50 510 266.69	45 110 000	45 856 928.09	48 689 157.78					48 409 731.02	
Geologian	Bruttotulot	12 536 266.69	9 000 000	12 579 157.78	12 579 157.78					12 579 157.78	
	Nettomenot	37 974 000.00	36 110 000	33 277 770.31 [■]	2 832 229.69	36 110 000.00	0.00	2 552 802.93	38 662 802.93	35 830 573.24	2 832 229.69

* Tässä saa esittää talousarvion mukaiset bruttotulot ja -menot.

19.2.2016

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Ei esitettävää.

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääloukan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		89.95
Vuosi 2014		89.95
28.60.12 Osaamisen kehittäminen	89.95	
Pääloukat yhteensä		89.95
Vuosi 2014		89.95

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2015	2014
Henkilöstökulut	24 316 498.41	25 807 506.13
Palkat ja palkkiot	24 870 260.83	25 785 286.41
Tulosperusteiset erät	0.00	0.00
Lomapalkkavelan muutos	-553 762.42	22 219.72
Henkilösivukulut	5 121 156.79	5 655 686.30
Eläkekulut	4 621 937.31	4 895 065.18
Muut henkilösivukulut	499 219.48	760 621.12
Yhteensä	29 437 655.20	31 463 192.43
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 229 017.58	1 129 800.27
- tulosperusteiset erät	0.00	0.00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	3 260.00	3 240.00
Johto	3 260.00	3 000.00
Muu henkilöstö	0.00	240.00

19.2.2016

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä

	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5	20.0	0 %
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	0	-	0 %
123 Rakennelmat	Tasapoisto	15	10.0	0 %
1250 Autot ja muut maakuljetusvälineet	Tasapoisto	5	20.0	0 %
1251 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet	Tasapoisto	15	10.0	0 %
1253 Rasfaat työkoneet	Tasapoisto	10	8.3	0 %
1254 Kevyet työkoneet	Tasapoisto	7	14.3	0 %
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	Tasapoisto	5	20.0	0 %
1256 Toimistokoneet ja -laitteet	Tasapoisto	5	20.0	0 %
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	Tasapoisto	5	20.0	0 %
1258 AV-koneet ja -laitteet	Tasapoisto	5	20.0	0 %
1259 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	Tasapoisto	10	14.3	0 %
1260 Muut tutkimuslaitteet	Tasapoisto	5	20.0	0 %
1269 Muut koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20.0	0 %
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	Tasapoisto	5	20.0	0 %
1279 Muut kalusteet	Tasapoisto	5	20.0	0 %
1280 Taide-esineet	Ei poistoa	0	-	0 %
129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	0	-	0 %
130 Käyttöomaisuusarvopaperit	Ei poistoa	0	-	0 %

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta.

19.2.2016

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet					Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet					
Hankintameno 1.1.2015	1 566 467.25					1 566 467.25
Lisäykset	171 840.00					171 840.00
Vähennykset	-198 470.57					-198 470.57
Hankintameno 31.12.2015	1 539 836.68					1 539 836.68
Kertyneet poistot 1.1.2015	-1 318 740.61					-1 318 740.61
Vähennysten kertyneet poistot	141 623.50					141 623.50
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-74 911.47					-74 911.47
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00					0,00
Tilikauden arvonlennukset	0,00					0,00
Kertyneet poistot 31.12.2015	-1 252 028.58					-1 252 028.58
Arvonkorotukset	0,00					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	287 808.10					287 808.10
	Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	122-123 Raken./rakennelmat	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineell. hyödykkeet	129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2015	122 273.47	15 084 305.66	0,00	46 740.68	4 000.00	15 257 319.81
Lisäykset	19 160.00	562 871.50	0,00	0,00	0,00	582 031.50
Vähennykset	0,00	-435 798.00	0,00	0,00	-4 000.00	-439 798.00
Hankintameno 31.12.2015	141 433.47	15 211 379.16	0,00	46 740.68	0,00	15 399 553.31
Kertyneet poistot 1.1.2015	-37 622.66	-11 665 617.47	0,00	0,00	0,00	-11 703 240.13
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	307 886.09	0,00	0,00	0,00	307 886.09
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-7 002.76	-653 360.18	0,00	0,00	0,00	-660 362.94
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2015	-44 625.42	-12 011 091.56	0,00	0,00	0,00	-12 055 716.98
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	96 808.05	3 200 287.60	0,00	46 740.68	0,00	3 343 836.33
	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					Yhteensä
	130 Käyttöomaisuusarvopaperit					
Hankintameno 1.1.2015	41 681.88					41 681.88
Lisäykset	0,00					0,00
Vähennykset	0,00					0,00
Hankintameno 31.12.2015	41 681.88					41 681.88
Kertyneet poistot 1.1.2015	0,00					0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00					0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00					0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00					0,00
Tilikauden arvonlennukset	0,00					0,00
Kertyneet poistot 31.12.2015	0,00					0,00
Arvonkorotukset	0,00					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	41 681.88					41 681.88

19.2.2016

Liite 8: Rahoitustuotot ja kulut

Ei esitettävää.

Liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Ei esitettävää.

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	31.12.2015			Omistusosuus %	Myntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	31.12.2014	
	Kappale määrä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo				Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet			41 681.88			0.00		41 681.88
Cleen Oy	40		40 000.00			0.00		40 000.00
Culminatum Ltd Oy	10		1 681.88			0.00		1 681.88
Osakkeet ja osuudet yhteensä			41 681.88			0.00		41 681.88

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2015	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0.00	0.00	0.00	2 243.38	0.00	0.00	2 243.38
Yhteensä	0.00	0.00	0.00	2243.38	0.00	0.00	2243.38
31.12.2015	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Muut pitkäaikaiset velat	0.00	0.00	0.00	0.00	345 646.86	272.80	345 919.66
Yhteensä	0.00	0.00	0.00	0.00	345 646.86	272.80	345 919.66

19.2.2016

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Ei esitettävää

Muut monivuotiset vastuut ja valtion toissijaiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset

€	Talousarvio- menot 2015	Määräraha- tarve 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve	Määräraha- tarve
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	4 022 577.62	3 290 654.27	3 290 654.27	2 714 411.74	23 741 977.69	33 037 697.97

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt

€	Talousarvio- menot 2015	Määräraha- tarve 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha- tarve 2018	Määräraha- tarve	Määräraha- tarve
...	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

Muut monivuotiset vastuut yhteensä 4 022 577.62 3 290 654.27 3 290 654.27 2 714 411.74 23 741 977.69 33 037 697.97

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Ei esitettävää

Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Ei esitettävää

Liite 15: Velan muutokset

Ei esitettävää

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Ei esitettävää

19.2.2016

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Hallinnassa oleva kansallisomaisuus, jota ei ole merkitty taseeseen

GTK:n geonäyttelyn yhteydessä oleva Kivigalleria (kivi- ja mineraalikokoelma) kuuluu kansallisomaisuuteen, jota ei ole arvostettu taseeseen. Kokoelma on vuonna 2014 inventoitu kokonaisuudessaan, ja sen sisältö on luokiteltu ja lueteltu vuoden 2014 tilinpäätökseen liitetystä näytteluettelosta. Näyteluetteloa pidetään ajan tasalla ja tapahtuneista muutoksista raportoidaan - vuoden 2015 aikana ei ole tapahtunut

GTK:n ylläpitämän, Lopella sijaitsevan valtakunnallisen kairasydänarkiston kairausnäytteitä ei ole huomioitu kansallis- eikä käyttöomaisuutena (Valki-projektin kannanotto 30.11.1995). Kairasydänarkiston näytteiden tiedot on tallennettu ajan tasalla pidettävään tiedostoon. Vuoden 2015 lopussa kairasydänarkiston tiloihin oli arkistoitu 37 572 kairareian kairasydämet (3 594 378 metriä), missä on lisäystä edelliseen vuoteen 274 kpl (23 979 metriä). Lisäksi kairasydänarkiston tiloissa odottaa arkistointia 224 kuormalavallista kairausnäytteitä, joiden yhteispituus on noin 35 000 metriä.

Tileistäpoistot

Saatavien tileistä poistossa noudatetaan talousarvion yleisiä soveltamismääräyksiä (TM 9509). GTK:n taloussäännön mukaan saaminen on poistettava tileistä heti sen jälkeen, kun on luotettavasti selvitetty, ettei sitä saada perityksi. Saatava poistetaan tileistä lakimiehen lausunnon perusteella. Tileistäpoistot hyväksyy talouspäällikkö esittelystä. Vuonna 2015 saatavien tileistäpoistot tehtiin ennen Kiekuun siirtymistä syyskuussa 2015. Poistojen yhteismäärä oli 523,09 euroa. Toimintamenomomentin 32.20.01 veloituksiksi kirjattiin 425,89 euroa, arvonlisäverotulomomentin 11.04.01 veloituksiksi 97,20 euroa. Tilinpäätöksen yhteydessä ei tehty uusia tileistäpoistoja.

19.2.2016

6 ALLEKIRJOITUKSET

Geologian tutkimuskeskuksen johtokunta on tänään pitämässään kokouksessa hyväksynyt tutkimuskeskuksen tilinpäätöksen vuodelta 2015.

Espoossa 19. päivänä helmikuuta 2016

Tarmo Tuominen
puheenjohtaja

Riku Huttunen

Pirkko Saarela

Matti Mannonen

Susanna Wähä

Eeva Jernström